

Brüsszel, 2019.4.30.
COM(2019) 218 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Európa 2019 májusában: Felkészülés az egyre bizonytalanabb világban működő Unió
egységesebbé, erősebbé és demokratikusabbá tételére**

***Az Európai Bizottság hozzájárulása az EU-27 vezetőinek a romániai Nagyszebenben 2019.
május 9-én tartott informális találkozásához***

Előszó

Az Unió helyzetéről szóló, 2017. évi beszédemben azt javasoltam, hogy – az egységesebb, erősebb és demokratikusabb Unió megvalósítására irányuló ütemtervünk részeként – Európa vezetői találkozzanak az EU-27 jövőjének előkészítése céljából Nagyszebenben (Románia), ebben a páratlan történelmi városban, amely egyszerre jelképezi Európa keleti és nyugati részét, múltját és jövőjét. Május 9-i nagyszebeni találkozásonk lehetőséget kínál arra, hogy közvetlenül a május 23. és 26. között megrendezésre kerülő európai parlamenti választások előtt megmutassuk, mit érhet el egy egységes Unió a jövőben.

Az elmúlt öt évben számos válság tette próbára erőnket. Ezeken minden alkalommal megerősödve lettünk úrrá. Eközben mindvégig rendületlenül dolgoztunk az öt évvel ezelőtti tett ígéreteink teljesítésén. Öt éve ugyanis a vezetők az európai parlamenti választások eredményének fényében stratégiai menetrendet határoztak meg a 2014–2019-os időszakra vonatkozóan, és jómagam ebből kiindulva határoztam meg a megalakuló Bizottság tíz politikai prioritását.

Akkoriban úgy nyilatkoztam: ez az utolsó pillanat, hogy megmutathassuk az európaiaknak, hogy az Unió képes eredményekkel szolgálni számukra. Az általam vezetett Bizottság minden lélegzetével azon volt, hogy az európaiak reményeit, félelmeit és elvárásait szem előtt tartva teljesítse küldetését. Minden intézkedésünkkel azokon a területeken léptünk fel, ahol erre a legnagyobb szükség van: a foglalkoztatás, a növekedés és a beruházás válságot követő fellendítésétől kezdve az Unión belüli szolidaritás és felelősségvállalás megerősítésén át egészen az azonos helyen azonos munkát végzőknek járó azonos bér biztosításáig.

Most a jövőbe kell tekintenünk, le kell vonnunk a tanulságokat, és tovább kell lépniünk az eredményeink nyomán. Minden eddiginél ambiciózusabbnak és céltudatosabbnak kell lenniünk. Ezt a mérlegelési folyamatot Európa vezetői Nagyszebenben kezdik meg, mielőtt a következő stratégiai menetrendről az Európai Tanács júniusi ülésén megállapodnának. A Bizottság ezzel a dokumentummal járul hozzá ehhez a folyamathoz.

Minden korosztálynak kötelessége, hogy javítsa az európai nemzedékek sorsát, hogy törekedjék a folyamatosan ígért béke, haladás és jólét megteremtésére. Mindig is ezt tekintettem hivatásomnak, és ennek a célnak szenteltem egész életemet. A jövőben is ennek a jegyében kell továbblépniünk. A múltunkra büszkén fogok megjelenni az Európa-napon, a Schuman-nyilatkozat évfordulóján Nagyszebenben a 27 európai vezetővel együtt, de ennél a büszkeségnél is sokkal erősebb lesz bennem a jövőnkkel kapcsolatos eltökéltség és remény érzése.

Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke

Bevezetés

Az EU vezetői 2019. május 9-én a romániai Nagyszebenben összeülnek, hogy megvitassák az Unió politikai törekvéseit, és előkészítsék a következő öt év „stratégiai menetrendjét”. Minderre az európai parlamenti választások előestéjén kerül sor, amikor a világ legnagyobb transznacionális demokratikus választásán több mint 400 millió európai járul majd az urnákhoz. És minderre harminc évvel a kommunizmus megszűnése és a berlini fal leomlása után kerül sor, tizenöt évvel az Unió példa nélküli bővítése után, amely véget vetett kontinensünk fájdalmas megosztottságának.

Uniónk ma Európa-szerte és azon túl is a béke, a stabilitás és a jólét záloga, jóllehet számos belső és külső kihívással néz szembe. Határozottan síkra száll a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok elvei mellett, még akkor is, ha egyre hangosabbak az erős kéz politikája és a befelé forduló nacionalizmus mellett kardoskodók. Közös történelmünk képessé tesz minket arra, hogy ezeknek a hangoknak határozottan ellenálljunk. Ez az európai projekt állandó vonása, és ezért egyedülálló és megőrzendő az általunk követett modell.

A sokéves válságot követően **Európa újra fellendülőben van**. Európában 240 millióan dolgoznak – többet mint valaha. A fogyasztók és a vállalkozások olyan egységes piac előnyeit élvezhetik, amely nagyobb választékot és alacsonyabb árakat biztosít számukra. A megerősített közös valuta védelmet biztosít a pénzügyi zavarokkal szemben. A világ egyetlen térsége sem érhet Európa nyomába a lakosság valamennyi részéhez eljutó szociális piacgazdaság tekintetében. Európa fáradhatatlanul dolgozik polgárai biztonságán – az elmúlt négy évben többet lépett előre a migrációkezelés, a határvédelem és a biztonság terén, mint az ezt megelőző húsz év során. Európa mindemellett felelősségteljes globális hatalom, amely vezető szerepet tölt be az éghajlatváltozás kezelése, a béke és a fenntartható fejlődés globális előmozdítása, a szabad és tisztességes kereskedelem ösztönzése, valamint az emberi jogokra, a munkakörülményekre, az élelmiszer-biztonságra és az adatvédelemre vonatkozó normák meghatározása terén.

Soha nem volt még ilyen fontos, és ennyire ember próbáló feladat, hogy az elért előrelépéseket megőrizzük és továbbvigyük, mint most, amikor a minket körülvevő világ egyre széttagoltabbá és nyugtalanabbá válik. Európaiként együttesen napról-napra halmozódó kihívásokkal szembesülünk – a globális migrációs áramlásoktól kezdve a fő gazdasági ágazatokra nehezedő növekvő versenykényszerig, a biztonságunkat és a jogállamiságot érintő fokozott fenyegetésekig, a gyors ütemű demográfiai és technológiai változásig és az egyre súlyosabb ökológiai veszélyekig. Eközben egyes kulcsfontosságú szereplők megkérdőjelezzik, sőt akár szándékosan gyengítik a szabályokon alapuló nemzetközi rendet, amely a virágzó és biztonságos Európai Unió nélkülözhetetlen kerete.

Ezek a tendenciák kihívásokkal járnak, ám egyben lehetőségeket is kínálnak. Határozott figyelmeztetést jelentenek: **Európa csak akkor prosperálhat, ha az uniós tagállamok egységesen lépnek fel**. Az európai létforma megőrzése, bolygónk fenntartása és globális befolyásunk megerősítése csak a tagállamok együttműködésével lehetséges. **Európa csak az egységben rejlő erő kiaknázásával képes befolyásolni a világ folyását**. A nagyszebeni találkozó ezért lehetőséget kínál az uniós vezetők számára, hogy megmutassák egységüket, és új perspektívákat kínáljanak kontinensünk számára. Oly módon kell ezt megtenniük, hogy világos legyen: meghallgatták a polgárok reményeit, aggályait és elvárásait, és készen állnak arra, hogy ezekre határozott és együttes fellépéssel adjanak választ.

A Bizottság ma számos olyan ajánlást tesz a következő stratégiai menetrendre vonatkozóan, amellyel hozzájárul ahhoz, hogy az Unió megfeleljen ezeknek az elvárásoknak. Mivel **a politika és a kommunikáció egyazon érem két oldala**, javaslatokat teszünk arra vonatkozóan is, hogy miként lehetne hatékonyabban kommunikálni az európai polgárok és a demokrácia javát szolgáló kollektív döntéseinket. Uniók egységesebbé, erősebbé és demokratikusabbá tételében döntő szerepe lesz annak, hogy milyen prioritásokat tűzünk ki, de annak éppúgy, hogy ezeket hogyan magyarázzuk el az európaiaknak és hogyan vonjuk be őket megvalósításukba.

I. rész: Az Európai Bizottság hozzájárulása az EU 2019-2024-es időszakra szóló stratégiai menetrendjéhez

Folyamatos változásokkal és kihívásokkal teli évtizedünkben Európa bebizonyította, hogy képes teljesíteni a békére, a jólétre és a polgárok érdekében tett előrelépésekre vonatkozóan tett ígéretét annak ellenére, hogy sokan a kudarcát jósolják. Az európai gazdaság és társadalom megerősödve lett úrrá az Európában jelentkező próbatételeken, bár továbbra is sok munkára van szükség ahhoz, hogy polgáraink érezhessék, biztonságot és védelmet nyújtunk számukra, és sok a teendő ahhoz, hogy közös politikáink előnyei az Unió minden részére eljussanak.

Feladatunkat megnehezíti, hogy a világ, amely körülvesz bennünket, egyre bizonytalanabb és nyugtalanabb. Az európai együttműködés és a célirányos integráció soha nem volt ennyire nélkülözhetetlen és ennyire sürgető, mint ma, amikor újabb hatalmak erősödnek meg, és a régiek új utakra lépnek.

A 2019. május 26–23-i európai parlamenti választásokkal és az uniós intézmények politikai vezetésének ezt követő átalakulásával eljött az új politikai irányvonalak, az új prioritások és az új reformlendület ideje. Kontinensünk csak akkor lesz képes helytállni a jövő világában, ha az Európai Unió választ talál közös kihívásaira. Csak akkor tudunk eleget tenni a polgárok elvárásainak, ha gyorsan és hatékonyan tudjuk meghozni, majd végrehajtani a közös döntéseket. Ehhez az uniós intézmények és az összes uniós tagállam együttes, nemzeti, regionális és helyi szinten tett erőfeszítéseire lesz szükség.

A következő szakaszban felvázoljuk, hol tart Európa ma, miként tud alkalmazkodni a már folyamatban lévő változásokhoz, és hogyan lesz képes alakítani az előttünk álló fejleményeket. Ezt követően az elmúlt öt év tapasztalatai alapján számos olyan szakpolitikai ajánlást fogalmazunk meg, amely hozzájárulhat e célok eléréséhez.

I.1. Hol tart az EU ma?

Öt évvel ezelőtt az Európai Tanács átfogó stratégiai menetrendet határozott meg az Unió számára a változások idejére vonatkozóan¹. E politikai iránymutatásokat később még pontosabban rögzítette Juncker elnök abban a tíz politikai prioritásában, amelyeket a választási kampánya folyamán, valamint a tagállamokkal és az Európai Parlamenttel folytatott párbeszéd során alakított ki². E prioritások az európaiak számára legfontosabb kérdésekre irányultak: a foglalkoztatás, a növekedés és beruházások újbóli fellendítésére, a társadalmi méltányosság megerősítésére, a migrációkezelésre, a biztonsági kockázatok mérséklésére, a digitális és az energetikai átállásban rejlő lehetőségek kiaknázására, az EU globális súlyának növelésére, valamint az átláthatóság és a demokratikus legitimitás megszilárdítására.

Az erőfeszítések kézzelfogható eredményeket hoztak a polgárok számára, jóllehet időközben újabb előre nem látható nehézségek jelentkeztek, amelyek továbbra is komoly kihívások elé állítják az Uniót.

¹ Az Unió stratégiai menetrendje a változások idején, az Európai Tanács 2014. június 27–26-i következtetései, I. melléklet.

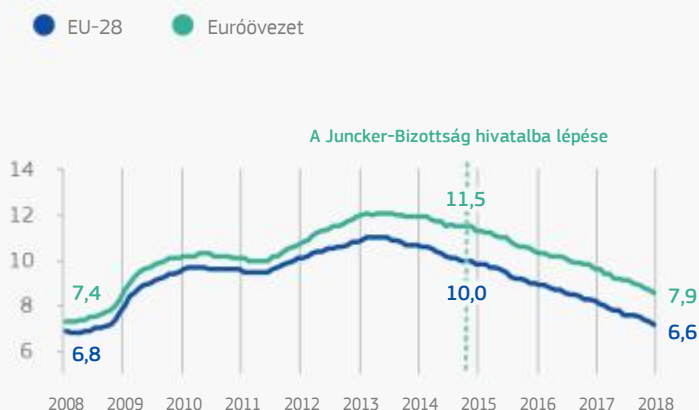
² Új kezdet Európa számára: a munkahelyteremtés, a növekedés, a méltányosság és a demokratikus változás programja – Juncker elnök politikai iránymutatása a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára, 2014. július 15.

Európa gazdasága

A munkahelyteremtésre, a növekedésre és a beruházásra irányuló ambiciózus program az egységes piac elmélyítését célzó erőfeszítésekkel és az Európai Központi Bank laza monetáris politikájával együtt hozzájárult az erőteljes gazdasági fellendüléshez. Európa gazdasága hat éve folyamatosan növekszik. Jelenleg Európában 240 millió embernek van munkája – azaz többnek, mint valaha –, a munkanélküliség pedig alacsonyabb, mint az évszázad folyamán bármikor, bár egyes tagállamokban – különösen a fiatalok körében – továbbra is magas. Az államháztartások helyzete összességében javult. A szegénység és a társadalmi kirekesztettség csökkenőben van, és a tagállamok között nagyobb a konvergencia. Ez különösen az uniós strukturális és beruházási politikák kedvező hatásának köszönhető. A hitelezést és a beruházásokat megerősödött európai pénzügyi szektor segíti.

Csökken a munkanélküliség

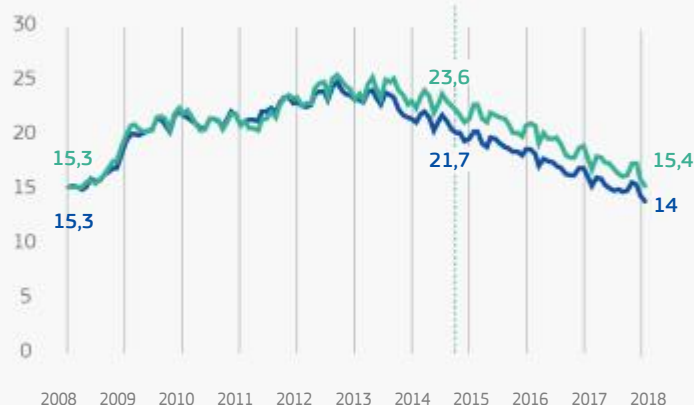
a gazdaságilag aktív népesség %-ában

Csökken az ifjúsági munkanélküliség

a gazdaságilag aktív népesség %-ában

A Juncker-Bizottság hivatalba lépése

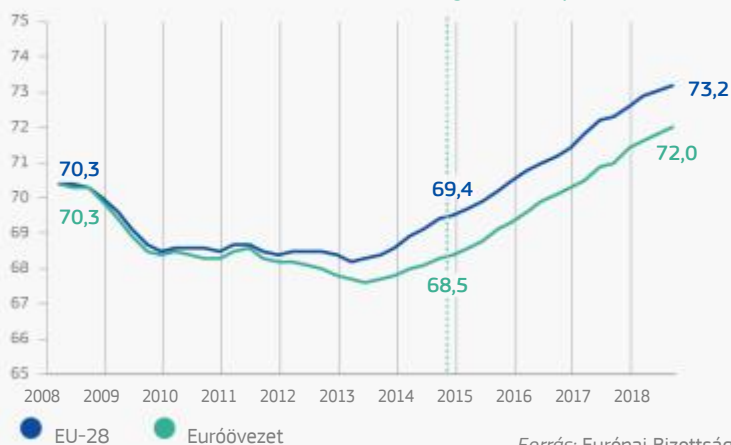

Forrás: Európai Bizottság

Nő a foglalkoztatottság

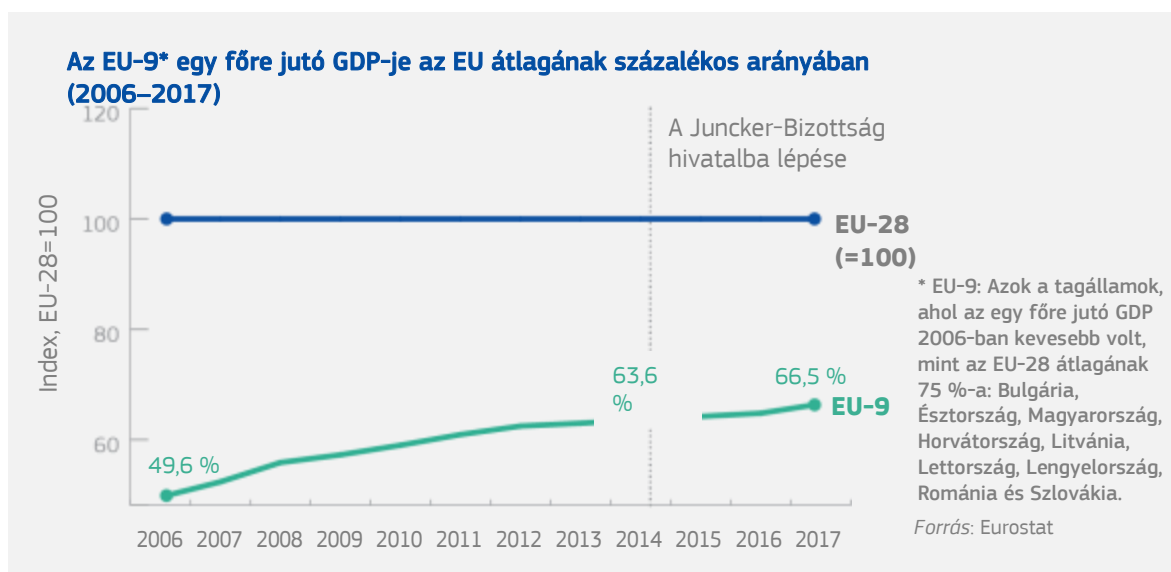
a munkaképes korú népesség %-ában

A Juncker-Bizottság hivatalba lépése

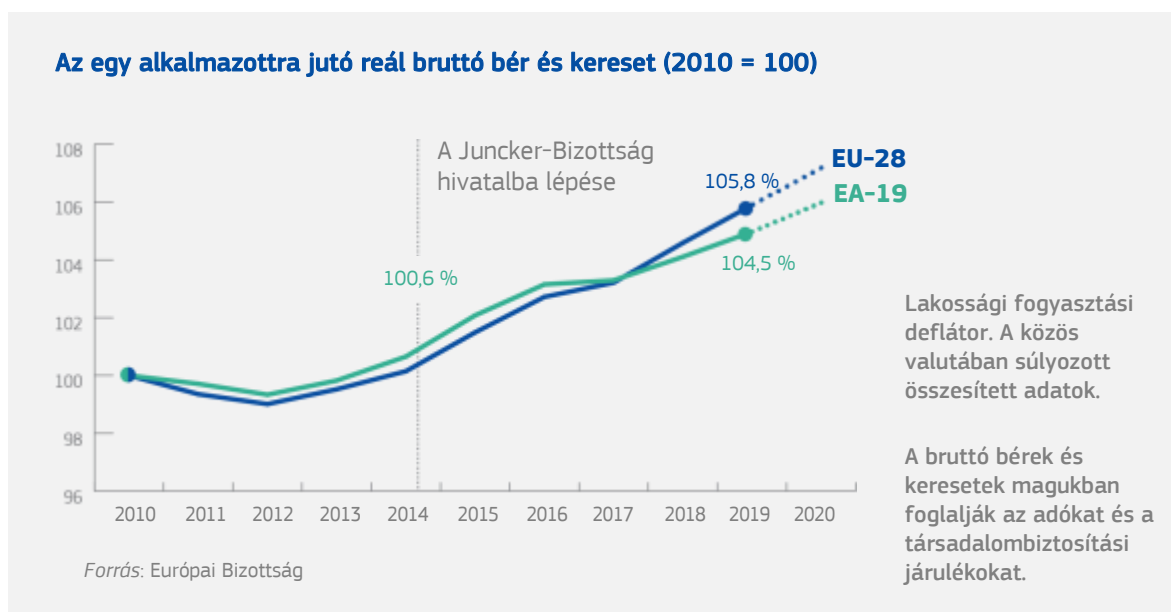

Forrás: Európai Bizottság

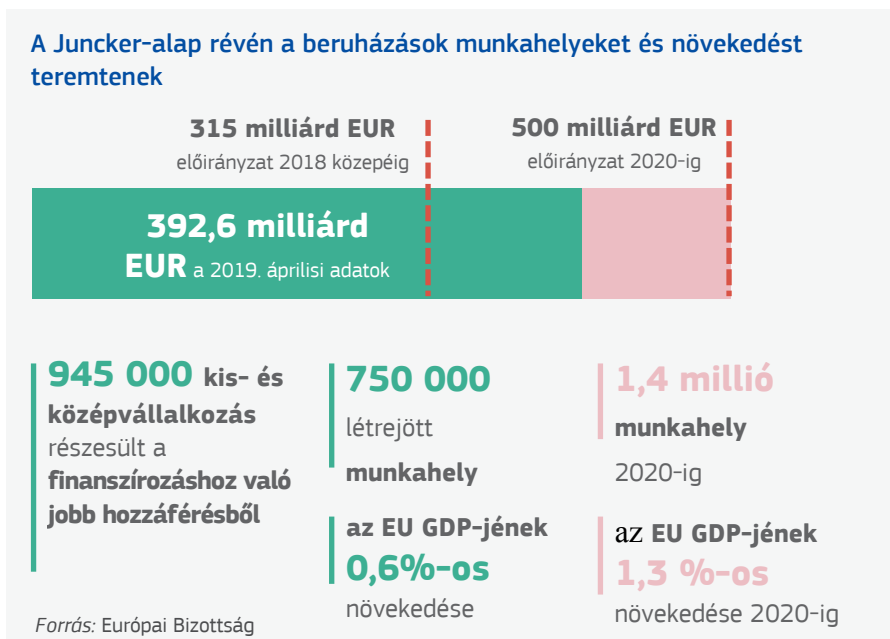
A kevésbé fejlett tagállamok felzárkóznak az EU többi részéhez. Ezekben az országokban az egy főre jutó bruttó hazai termék (GDP) 2006 és 2017 között évente 4,5 %-kal nőtt, míg a fejlettebb tagállamokban a növekedés mértéke 1,4 % volt.

A válságot követő bércsökkenés után most az EU-ban és az euróövezetben egyaránt erőteljesen növekvő tendencia tapasztalható, különösen 2017 óta. A bérek 2019-ben várhatóan valamennyi uniós tagállamban tovább növekednek. Ez igen szilárd alapot jelent a belföldi fogyasztás erősödéséhez, és ezzel együtt az erőteljesebb belföldi növekedéshez, amely kevésbé függ a külső fejleményektől.

A 2014-ben indult **Európai Stratégiai Beruházási Alap** – az ún. Juncker-alap – közel 400 milliárd euró értékű további beruházást mozgósított, több mint 70 milliárd euróval szárnyalva túl az eredeti célértéket. **750,000 ember számára teremtett munkahelyet Európában**, 945 000 kis- és középvállalkozás számára könnyítette meg a finanszírozáshoz való hozzáférést, és 0,6 %-kal növelte Európa GDP-jét. A Juncker-alap példa arra is, hogy hogyan lehet innovatív, hatékonyabb módon lehet felhasználni az uniós költségvetést több szakpolitikai célkitűzés – például az innováció, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, a konnektivitás vagy a minőségi munkahelyek – megvalósítására.

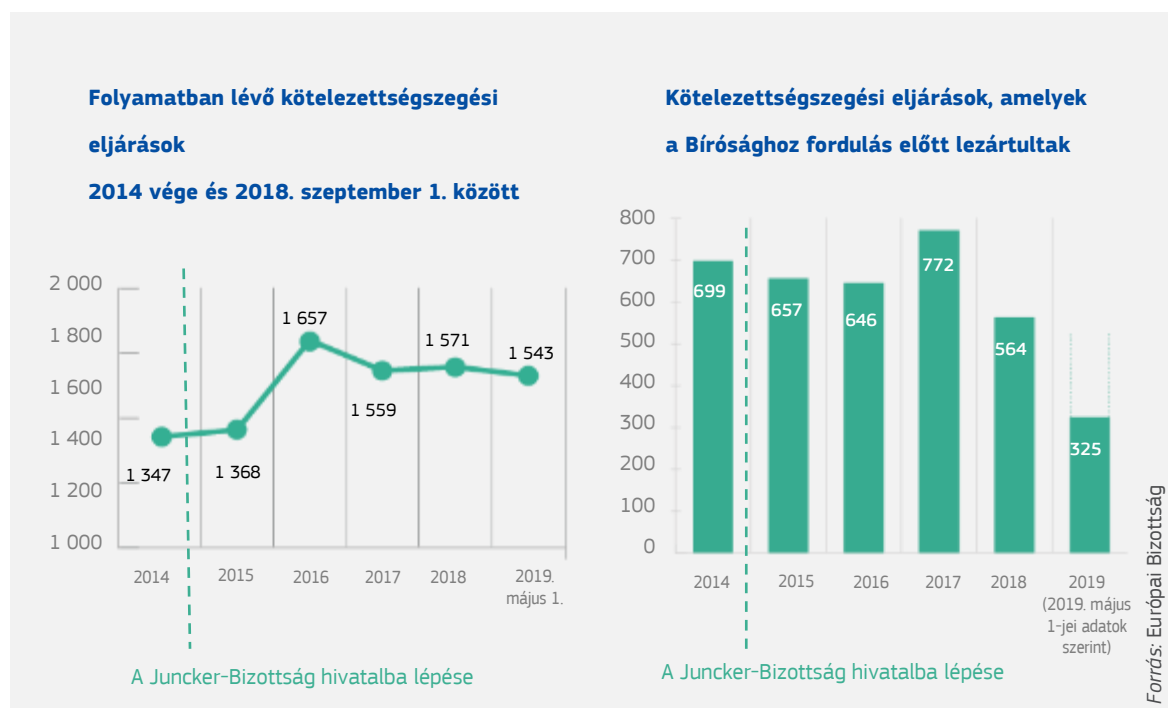
Az euró általános támogatottsága soha nem volt ilyen magas. Közös valutánk védi és erősíti a gazdaságot, és komoly globális státusszal rendelkezik. **Az euróövezeten kívül 60 ország 175 millió lakója használja az eurót**, illetve valamilyen euróhoz kötött nemzeti pénznemet. Ez annak is betudható, hogy az euró nagyon stabil valuta, amelynek átlagos inflációs rátája fennállása első 20 évét nézve csupán 1,7 %.

Az erős valutához szilárd gazdaságpolitikára van szükség, valamint arra, hogy a tagállamok folyamatosan törekedjenek a strukturális reformok megvalósítására. Ezért évek óta erősítjük a gazdaságpolitikai koordináció uniós mechanizmusát, a 2011-ben létrehozott európai szemesztert. Az európai szemeszter most már az euróövezetre vonatkozó célzott ajánlásokat is meghatároz, és nagyobb hangsúlyt fektet a tagállami szintű társadalmi prioritásokra és beruházási szükségletekre. A Bizottság emellett megkezdte a tagállamok strukturális reformjainak technikai támogatását, 26 tagállam több mint 700 reformprojektjére kiterjedően. Olyan reformprojektek tartoznak ide, mint például a közigazgatás digitalizálása vagy a korszerű fizetéseptelenségi eljárások. Az emberekbe való befektetés Európa ellenálló képességének és jövőbeli növekedésének kulcsfontosságú eleme. Az Európai Szociális Alap ezért több mint 15 millió embernek nyújt támogatást ahhoz, hogy szert tegyenek a mai munkaerőpiacon szükséges készségekre.

A bankszektorban jelentősen csökkentek a kockázatok. Ez a szigorúbb felügyeletnek köszönhető, valamint annak, hogy az uniós bankok ma már sokkal több likvid eszközzel rendelkeznek, az euróövezeti bankok pedig 2014 óta 812 milliárd EUR-val növelték tőketartalékukat. A nemteljesítő hitelek száma megközelíti a válság előtti szintet. Ez lehetővé tette, hogy a 2018. decemberi euróövezeti csúcstalálkozón a résztvevők előkészítsék a bankunió következő lépéseit.

A versenypolitika és az egységes piaci eszközök révén erőteljesen érvényre juttatjuk az uniós szabályokat, ami védelmet jelent a polgárok és a vállalkozások számára, valamint ösztönzi a növekedést és az innovációt. A Bizottság erőteljes és hatékony lépéseket tesz az uniós jog megsértésével szemben, és határozott intézkedéseket hoz, amennyiben a párbeszéd

során nem születik megoldás³. E stratégiaibb jellegű megközelítés során a Bizottság azokra a rendszerszintű problémákra összpontosít, amelyek esetében jogérvényesítési fellépése valódi változást idézhet elő. Az összes tagállammal szemben jelenleg több mint 1 500 kötelezettségszegési eljárás van folyamatban. A Bizottság a nemzeti hatóságokkal együttműködve komoly erőfeszítéseket tesz, hogy ezekre lehetőleg még az Európai Unió Bíróságához való folyamodást megelőzően megoldást találjanak. 2014 óta évente 500 kötelezettségszegési ügyben születik megoldás, ami az összes ügy 90 %-át jelenti. Ez azt mutatja, hogy érdemes a Bizottság és a tagállami hatóságok között hatékonyabb együttműködést folytatni a gyakran időigényes bírósági szakasz előtt.

A Bizottság gondosan figyelemmel kíséri a közösen elfogadott uniós **versenyszabályok** alkalmazását is. Szükség esetén határozott lépéseket tett a versenyellenes összefonódásokkal, a kartellekkel, az erőfölénnyel való visszaéléssel vagy a jogellenes állami támogatásra vonatkozó határozatokkal szemben. 2015 és 2018 között az antitrösztrel és az összefonódásokkal kapcsolatos bizottsági beavatkozások összesen 48 és 78 milliárd EUR közötti megtakarítást jelentettek a fogyasztóknak. Például 2016-ban és 2017-ben a Bizottság 3,8 milliárd eurós bírságot szabott ki a tehergépjármű-kartellre, 2018-ban pedig olyan kötelező érvényű kötelezettségvállalásokat írt elő a Gazpromra vonatkozóan, amelyek lehetővé teszik, hogy a gáz szabadon, versenyképes áron juthasson Közép- és Kelet-Európába. A versenyjog érvényesítése abban is központi szerepet játszik, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsunk az uniós digitális piacokon. A Bizottság 2017 és 2019 között három alkalommal bírságolta meg a Google-t az uniós antitröszt szabályok megsértése miatt, összesen 8,25 milliárd EUR összegre. E jogsértések megakadályozták, hogy más vállalatok érdemi és innováción alapuló versenyt folytathassanak, és megfosztották az európai fogyasztókat a verseny előnyeitől. Végezetül a Bizottság állami támogatások területén végrehajtott beavatkozásai szintén hozzájárultak a mindenki számára egyenlő versenyfeltételek biztosításához – az adózás területét is ideértve. Például 2016 augusztusában a Bizottság megállapította, hogy az Apple jogellenes adókedvezményekben részesült, és ezért

³ A Bizottság közleménye: Jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén, C (2016) 8600, 2016. december 13.

Írországnak összesen 14,3 milliárd EU-t kellett visszafizettetnie a vállalattal. Ugyanakkor a Bizottság jóváhagyta azt az összesen 1,75 milliárd EUR összegű állami támogatást, amelyet négy tagállam nyújtott egy közös európai érdeket szolgáló fontos projekt számára, hogy elősegítse az innovációt a mikroelektronikai ágazatban, ami az egész európai gazdaság javát szolgálja.

Az EU 2014–2019-es időszakra szóló stratégiai menetrendjének megvalósítása

Gyakran elhangzó vélemény, hogy az Unió túl megosztott és túl lassú ahhoz, hogy tényleges szakpolitikai eredményeket érjen el. Ez a kritika nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy az EU nem szövetségi állam. Olyan többszintű kormányzási rendszer, amely 28 nemzeti szintű, sok esetben további jelentős alsóbb demokratikus szinteket is tartalmazó demokráciából, valamint az uniós intézmények közötti demokratikus eljárásokból épül fel. A méltányos, kiegyensúlyozott kompromisszum ezért gyakran időigényes, és a feltétele, hogy mindenki készen álljon a kölcsönös engedményekre. Természetes, hogy az uniós döntéshozatal több időt vesz igénybe, mint a nemzeti szinten meghozott döntések. Annak ellenére azonban, hogy az EU egyedülálló politikai rendszerben működik, és számos további kihívással szembesül, mégis sikerült teljesítenie a 2014-ben az Európai Tanács stratégiai menetrendjében és a Juncker-Bizottság tíz politikai prioritásában meghatározott kötelezettségvállalásokat.

2018 nyaráig a Juncker-Bizottság előterjesztette mindazokat a jogalkotási javaslatokat, amelyekre megbízatása kezdetén kötelezettséget vállalt. A Juncker-Bizottság összesen 471 új jogalkotási javaslatot tett, valamint 44 olyan javaslatot vitt tovább, amelyeket még a korábbi Bizottságok terjesztettek elő. Ezek között 348 olyan javaslat van, amelyet az Európai Parlament és a Tanács a jelenlegi megbízatás folyamán elfogadott, vagy amelyről megállapodásra jutott. Ez azt mutatja, hogy **az Unió 348 esetben megállapodásra tudott jutni arról, hogy milyen irányba lépjen előre Európa**. Figyelemre méltó, hogy az esetek mintegy 90 %-ában a végső kompromisszumot a Miniszterek Tanácsában konszenzussal hagyták jóvá, azaz azt mind a 28 tagállam támogatta. Ez világos tendencia részét képezi. A Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta évről évre nő azon esetek száma, amelyek tekintetében a 28 tagország konszenzusra jut⁴.

⁴ Vö. Nicolai von Ondarza elemzésével (Jahrbuch der europäischen Integration 2018, 85. és 91. oldal).

Az eredményközpontú program megvalósítása

A Juncker-Bizottság által előterjesztett, vagy az előző Bizottságoktól átvett jogalkotási javaslatok.*

* Ez 515 javaslatot fed, amelyek közül 471-et a Juncker-Bizottság terjesztett elő, 44-et pedig az előző Bizottságoktól vett át

Az elmúlt öt év során valamennyi szakpolitikai területen jelentős előrelépés történt. A III. melléklet felsorolja a **húsz legfontosabb eredményt**, míg a IV. mellékletben **tíz olyan kiemelt javaslat** található, amelyek a lezáratlan ügyek közé tartoznak, azaz amelyekben a Parlament és a Tanács még nem jutott megállapodásra. A következő stratégiai menetrend kialakításakor az alábbi szakpolitikai fejleményeket kell szem előtt tartani:

- Az EU gyorsabban és hatékonyabban volt képes megvalósítani stratégiai programját, mivel a Juncker-Bizottság a kezdetektől fogva elkötelezte magát a jogalkotás minőségének javítása mellett. Ezt megerősítette **Juncker elnök azon kötelezettségvállalása, hogy „a nagy dolgokban nagy, a kis dolgokban kisebb szerepet kell vállalni”** — ezt az elvet később az uniós vezetők a 2017. március 25-i Római Nyilatkozatban⁵ jóváhagyták. Mindez célzottabb jogalkotási programot tett lehetővé. A Juncker-Bizottság a megbízatása kezdetén a politikai folytonosságot megszakítva **viSSZAVONT 100 olyan jogalkotási javaslatot**, amelyet elődje lezáratlanul hagyott hátra. Összességében **évente 75 %-kal kevesebb jogalkotási javaslatot** tett, mint az előző Bizottság. Emellett 2018 nyara óta nem nyújtott be újabb jogalkotási javaslatot, lehetővé téve, hogy a Parlament, a Tanács és a Bizottság minden energiáját a folyamatban lévő jogalkotási eljárások befejezésére fordítsa. Juncker elnök elvét – „a nagy dolgokban nagy szerepvállalás” – különböző újítások segítették megvalósítani és érvényesíteni, amelyek közül a legfontosabbak a minőségi jogalkotásért felelős első alelnök posztjának létrehozása (és Frans Timmermans

⁵ Vö. a Római Nyilatkozattal. A 27 tagállam, az Európai Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság vezetőinek nyilatkozata (2017. március 25.): „Azt akarjuk, hogy az Unió mindig az aktuális problémákkal arányos válaszlépéseket tegyen.”

kinevezése e komoly követelményeket támaztó posztra), a Bizottság Főtitkárságának erőteljesebb koordinációs szerepe, a független Szabályozói Ellenőrzési Testület létrehozása, valamint a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoport munkája voltak⁶.

- A digitális egységes piac tekintetében az EU az elmúlt öt évben különösen sok sikert könyvelhetett el. A **roamingdíjak** eltörlése óta a más uniós országokba utazó polgárok tizenkétszer annyi mobiladatot használnak, mint korábban. Már nem szembesülnek indokolatlan **területi alapú tartalomkorlátozással az online szolgáltatások használata során**. Emellett a digitális kor követelményeinek megfelelő új **szerzői jogi szabályok** elfogadása az alkotók számára méltányos díjazást, a felhasználóknak erős jogokat biztosít, a platformokra pedig felelősséget ruház. A 2018 áprilisában elfogadott új hordozhatósági szabályok lehetővé teszik a polgárok számára, hogy televíziós vagy streaming-előfizetéseiket az Unióban utazva bárhol használhassák. A szabályok életbe lépésének első éve során az előfizetők 49 %-a már élt is ezzel a lehetőséggel. A Bizottság által a digitális egységes piac kiteljesítése érdekében tett 30 javaslat közül az Európai Parlament és a Tanács 28 javaslatot már elfogadott, és csupán kettő – az internetes adatvédelemről, illetve a kiberbiztonsági kompetenciaközpontról és hálózatról szóló – vár még elfogadásra.

Az EU-n belül utazók roamingdíjainak megszüntetése

IDŐVONAL														
2007	2012	2015	2016	2017	2008	2012	2015	2016	2017	2007	2012	2015	2016	2017
			Belföldi ár	Belföldi ár				Belföldi ár	Belföldi ár				Belföldi ár	Belföldi ár
0,49 EUR	0,29 EUR	0,19 EUR	legfeljebb + € 0,05		0,28 EUR	0,09 EUR	0,06 EUR	legfeljebb + 0,02 EUR		6,00 EUR	0,7 EUR	0,2 EUR	legfeljebb + € 0,05	
Híváskezdeményezés (1 perc)					SMS-küldés					MB adatforgalom				

Forrás: Európai Bizottság

- Jelentős előrelépés történt az éghajlat-politika, az energiapolitika és a körforgásos gazdaság terén. Az EU központi szerepet játszott a **2015. évi Párizsi Megállapodás** tárgyalása során, és az uniós ratifikáció lehetővé tette annak hatálybalépését. Európa tiszta energiára való átállása jól halad. Az Európai Parlament és a Tanács elfogadta például a „**Tiszta energia minden európainak**” elnevezésű csomag valamennyi intézkedését. Ez ösztönözi fogja a megújuló energiaforrásokra való átállást, az energiahatékonyság növelését és a jobban összekapcsolt európai energiapiac kialakítását. A Párizsi Megállapodás keretében tett kötelezettségvállalásaink részeként az EU 2030-ig legalább 40 %-kal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását. Az

⁶ Lásd a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoport 2018. július 10-i jelentését, valamint „A szubszidiaritás és az arányosság elve szerepének megerősítése az uniós politikai döntéshozatal során” című bizottsági közleményt (COM(2018) 703 final, 2018. október 23.).

uniós kezdeményezéseknek – köztük a műanyagokkal kapcsolatos stratégiánknak és az egyszer használatos műanyagokra vonatkozó tilalomnak – köszönhetően Európa globális szinten úttörő szerepet tölt be a körforgásos gazdaságra való áttérésben. Az energiaiimport diverzifikálására és az EU közös energiapiacának megerősítésére irányuló erőfeszítések kezdik meghozni gyümölcsüket. A Bizottság megbízatásának kezdetekor hat tagállam (Bulgária, Észtország, Lettország, Litvánia, Finnország, Svédország) teljes mértékben egyetlen gázszolgáltatótól függött. Jelenleg már csak Finnország van jelen ebben a helyzetben, és teljes energiaszerkezetében a gáz csupán korlátozott részt tesz ki. A diverzifikáció csökkentette majd az energiaiimporttól való függőségünket, ösztönzi az energetikai átállást, és segítséget nyújt éghajlat-politikai céljaink megvalósításához.

- Az EU az elmúlt öt évben figyelemreméltó lépéseket tudott tenni több megosztónak tűnő szakpolitikai területen. A **szociálpolitika** terén az EU egységesen és határozottan lépett fel annak biztosítása érdekében, hogy munkaerőpiacaink és jóléti intézményeink időtállóak legyenek, és teljes mértékben támogassák a szociális piacgazdaságot. A Bizottság által előterjesztett 25 jogalkotási javaslat közül 24-ről megállapodás született, többek között azokról, amelyek a **munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv reformjára, az Európai Munkaügyi Hatóságra, az európai akadálymentesítési intézkedéscsomagra, a munka és a magánélet közötti egyensúlyra és a jobb munkakörülményekre**, valamint a **szociális védelemhez való hozzáférésre** irányulnak. Csak a szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó reformról szóló javaslat vár még elfogadásra. A **szociális jogok európai pillére**, amelyet az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság 2017. november 17-én, Göteborgban együttesen hirdetett ki⁷, iránytűként szolgál Európa-szerte a jobb munka- és életkörülmények felé mutató, megújított konvergenciafolyamathoz. Előrelépés történt az **adózás területén** is. A 21 bizottsági javaslatból 14-ről született megállapodás, ideértve az adózási átláthatóságról, az adókikerülés elleni küzdelemről és a hozzáadottérték-adóról szóló javaslatokat is. További fontos javaslatokról – például a közös konszolidált társaságiadó-alapról vagy a digitális adóról – még nem született megállapodás.
- A jelenleg függőben lévő javaslatok közül 57 a **következő többéves pénzügyi kerettel** (2021–2027) és a különböző szakpolitikai területekkel kapcsolatos kiadási programokkal függ össze. A Bizottság mindezeket a javaslatokat 2018 májusában és júniusában terjesztette elő. Bár ezek közül 11-ről részleges megállapodásra jutott az Európai Parlament és a Tanács, mindegyik javaslat továbbra is függőben van, mivel az ágazati programok véglegesítése előtt az átfogó keretre vonatkozó megállapodásra van szükség. Az Európai Tanács 2018 decemberi következtetésében megállapította, hogy 2019 őszéig megállapodást kell elérni.
- Az emberekbe való befektetés a jelenlegi stratégiai menetrend egyik prioritása. Az **Erasmus+ program** és elődei eddig 10 millió embernek nyújtottak lehetőséget a külföldi tanulmányokra, képzésre vagy önkéntes munkára. Az alig több mint két éve indított **Európai Szolidaritási Testület** bizonyította az európai fiatalok elkötelezettségét és közösségi szellemét – már több mint 120 000 fiatal jelezte érdeklődését, és mintegy tizennégyezren el is kezdték az önkéntes munkát. Számuk 2019 végére várhatóan eléri a 23 000-t.

⁷ Intézményközi nyilatkozat a szociális jogok európai pilléréről, HL C 428., 2017.12.13., 10. o.

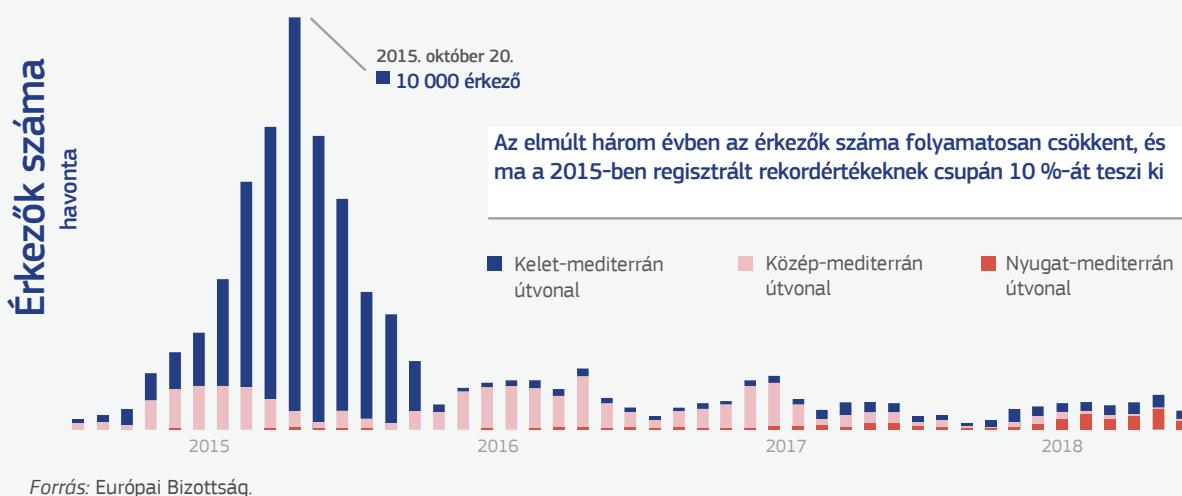
- **A Kopernikusz és a Galileo** által biztosított uniós műholdas Föld-megfigyelési és navigációs szolgáltatások már működőképesek, és kézzelfogható előnyöket biztosítanak az egységes piac számára. Hozzájárulnak a gazdasági növekedéshez és támogatják munkánkat olyan területeken, mint az éghajlatváltozás, a mezőgazdaság, az óceánok, a közlekedés, a digitalizáció, a határőrizet, a biztonság és a védelem. A Galileo űrprogram biztosítja Európa részvételét az űrversenyben, és megmutatja az európai szuverenitás valós értékét. **Egyedül egyetlen tagállam sem lenne képes 26 műholdat pályára állítani, amelynek előnyeit világszerte több mint 700 millió felhasználó élvezheti.**
- Komoly előrelépés valósult meg a **tőkepiaci unió** terén. A Bizottság által előterjesztett 13 javaslat közül csak kettő – a közösségi finanszírozásról, illetve a követelésengedményezés harmadik felekre gyakorolt hatásairól szóló – esetében nem született még megállapodás. A **tájékoztatóról szóló új rendelet** megkönnyíti majd a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – számára a tőkepiacokon történő forrásbevonást. A **páneurópai magánnyugdíjtermék és a határokon átnyúló befektetések uniós piacának javítását célzó intézkedések** új megtakarítási és befektetési lehetőségeket biztosítanak a polgárok számára, továbbá elősegítik a piacok mélyítését és likvidebbé tételét.
- 2014 novembere óta az EU **új, kiegyensúlyozott kereskedelmi megállapodásokat** kötött és megkezdte ezek végrehajtását. Kiemelkedő jelentőségű az EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodás, amely az EU eddigi legnagyobb kétoldalú kereskedelmi megállapodása, valamint az EU és Kanada közötti átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás. Kereskedelmi megállapodások léptek hatályba 13 további ország vonatkozásában is. Ugyanebben az időszakban az EU véglegesítette kereskedelmi megállapodásait a Kelet-afrikai Közösséggel és a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közösségével, Szingapúrral, Vietnammal és Mexikóval; új tárgyalásokat indított Ausztráliával, Chilével, Mexikóval, Új-Zélanddal és Tunéziával, továbbá folytatja az átfogó beruházási megállapodásról szóló tárgyalásokat a Mercosurral, Indonéziával és Kínával⁸. A tárgyalások sikerében kulcsfontosságú tényező volt, hogy a Juncker-Bizottság fokozta azok átláthatóságát.
- Korszerűsítettük a **piacvédelmi eszközöket** annak érdekében, hogy mindenki számára egyenlő versenyfeltételek biztosítsunk a globális kereskedelemben. Ezek most lehetővé teszik az EU számára, hogy hatékonyabban reagáljon a tisztességtelen nemzetközi kereskedelmi gyakorlatokra. A **közvetlen külföldi befektetések átvilágítására szolgáló új együttműködési mechanizmus** segítségével azonosíthatjuk azokat az eseteket, amikor a külföldi befektetések veszélyeztetik biztonságunkat. A kereskedelempolitikára vonatkozó 17 javaslatból mindössze 3 (a területen kívüli jogszabályok elleni védelemről, a kettős felhasználású termékek kivitelének ellenőrzéséről és a nemzetközi közbeszerzésről szóló) esetében nem került még sor az elfogadásra.

⁸ Az Európai Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének közös közleménye: Az EU és Kína – stratégiai kilátások (JOIN (2019) 5 final, 2019. március 12.).

- A polgárok magánélethez való alapvető jogának védelme érdekében az EU az **általános adatvédelmi rendelettel** globális normákat határozott meg. Az európaiak biztonságának az online és a valós világban történő javítása érdekében az uniós országok jelenleg együttműködnek a **kézpénz-helyettesítő fizetési eszközökkel összefüggő csalás és hamisítás** ellen. A **kiberbiztonsági rendelet** európai tanúsítványokat vezetett be az összekapcsolt termékekre és szolgáltatásokra vonatkozóan. A **terrorizmus elleni küzdelemre, a légiközlekedési utasnyilvántartási adatállományra (PNR), a bombakészítéshez felhasznált alapanyagokra és a tűzfegyverekre vonatkozó új szabályok** segítenek megelőzni a terrorcselekményeket és bűncselekményeket. A jelenleg 22 tagállam részvételével kialakított új **Európai Ügyészség** az uniós forrásokat érintő bűncselekményeket, illetve a határokon átnyúló hozzáadottértékadó-csalásokat fogja vizsgálni.
- Az uniós fellépés **kézzelfogható eredményeket hozott a migráció terén**, különösen a 2015-ös válság által gyakorolt nyomással összefüggésben, bár a kérdésben vannak viták. A partnerségi kereten belül a származási és tranzitországokkal folytatott fokozott együttműködés segítette az EU-t abban, hogy új visszafogadási megállapodásokat alakítson ki, és segíti a harmadik országokat a migráció kiváltó okainak kezelésében. Az **EU–Törökország nyilatkozat** és a **törökországi menekülteket támogató uniós eszköz** számára elkülönített 6 milliárd eurós keret támogatást nyújt Törökország számára a közel négy millió menekült befogadásához. Az EU Törökországgal való együttműködése továbbá hozzájárult az EU-ba irányuló szabálytalan és kockázatos határátlépések visszaszorításához, valamint a tengeren életüket veszítők számának csökkentéséhez. Mára az **érkező irreguláris migránsok száma a válság előtti szintre esett vissza**. A közép-mediterrán országokba érkezők száma 2016-hoz képest 80 %-kal, a kelet-mediterrán országokba érkezők száma pedig a 2015. évi csúcserőterekhez képest 90 %-kal csökkent. Az uniós műveletek 2015 óta mintegy 730 000 ember életét mentették meg. Az **uniós áttelepítési programoknak** köszönhetően 2015 óta a Közel-Keleten, valamint Észak-Afrikában és a Szubszaharai-Afrikában élő leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek közül 50 000 fő kapott menedéket az EU-ban. A Tanács által 2015-ben létrehozott szükséghelyzeti áthelyezési mechanizmus keretében csaknem 35 000 menedékkérőt, azaz az összes erre jogosult személyt sikeresen áthelyezték Olaszországból és Görögországból más uniós tagállamokba. Az **Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért** 4,2 milliárd EUR összegű kerettel segíti a kényszerű lakóhelyelhagyás és az irreguláris migráció kiváltó okainak kezelését, és hozzájárul a migráció hatékonyabb kezeléséhez.

A jelenlegi helyzet: Szabálytalan határátlépések a 3 fő útvonalon

- Az **Európai Határ- és Parti Őrség** létrehozásával és kapacitásának 2021-ig 5 000, illetve legkésőbb 2027-ig 10 000 főre bővítésével valamennyi tagállam további közös felelősséget vállalt az EU külső határainak védelméért. Emellett a **határregisztrációs rendszer** és az **Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer** bevezetése is megerősítette az EU külső határait.
- A **RescEU programmal** az EU további eszköztartalékot hozott létre, amely többek között tűzoltó repülőgépeket és helikoptereket foglal magában, amelyekkel szükség esetén segítséget nyújthat a tagállamoknak. A program emellett drasztikusan növeli az európai polgári védelmi eszköztárban nyilvántartott eszközökhöz nyújtott pénzügyi támogatást (például az átalakítási, javítási és működési költségek tekintetében), és segíti a katasztrófamegelőzéssel kapcsolatos információk és ismeretek határokon átnyúló megosztását. Javítja továbbá a koordinációt az Európai Unió Szolidaritási Alapjával is, amely 2014. november óta több mint 2 milliárd EUR támogatást nyújtott a katasztrófa sújtotta régiókban élő embereknek.
- A migrációval és a biztonsággal kapcsolatos kihívások nagyságrendje ellenére sikerült fenntartani a személyek szabad mozgásának **schengeni térségét**. Mindazonáltal több állam még mindig fenntartja az ideiglenes belső határellenőrzést, ami hosszú távon megkérdőjelezi a schengeni térség megfelelő működését, valamint az európai polgárok és gazdaság számára ennek révén biztosított előnyeit. A **schengeni rendszer helyreállítását célzó, 2016. márciusi bizottsági ütemterv**⁹ továbbra is előírja, hogy a tagállamoknak további határozott erőfeszítéseket kell tenniük annak érdekében, hogy megerősödjön a kölcsönös bizalom, és a belső határok ismét az egész EU-ban nyitottak legyenek.
- Megerősödött az EU globális szerepe. Az EU különösen Afrikával való partnerségét erősítette meg a 2018-ban létrehozott, **fenntartható beruházásokra és munkahelyekre irányuló Afrika–Európa szövetség** révén. Az EU **külső beruházási terve** 2020-ig 44 milliárd EUR értékű beruházás mozgósításával konkrét

⁹ A Bizottság közleménye: „A schengeni rendszer helyreállítása – ütemterv” (COM (2016) 120 final, 2016. március 4.).

eredményeket hoz Afrikában és a szomszédságpolitikában részt vevő országokban, előmozdítva a reformokat, az infrastrukturális beruházásokat és a kis- és középvállalkozások finanszírozási lehetőségeit. Az EU továbbá újult erőfeszítésekkel igyekszik stabilitást teremteni a szomszédságában. Határozott és hiteles bővítési politikája révén az EU stabilitást biztosít és előmozdítja a politikai, gazdasági és társadalmi átalakulást a Nyugat-Balkánon. Ennek a menetrendnek az EU a 2018. évi nyugat-balkáni stratégiával új lendületet adott.

- 2014 óta – amióta Juncker elnök a védelmi intézkedéseket politikai programjának prioritásai közt határozta meg – az EU példa nélküli haladást ért el a biztonság és a védelem terén. A további előrelépés hajtómotorjaként szolgál majd az az **állandó strukturált együttműködés**, amely 25 tagállamot tömörít az uniós kereten belüli védelmi együttműködés elmélyítése érdekében. A nemrégiben elfogadott **Európai Védelmi Alap**, valamint annak elődprogramjai előmozdítják az erős, innovatív és hatékony védelmi ipar kialakítását, és fokozzák az EU autonómiáját.

Párhuzamosságok az európai védelmi kiadásokban

A használatban lévő rendszerek párhuzamossága

Fegyverrendszer-típusok száma *

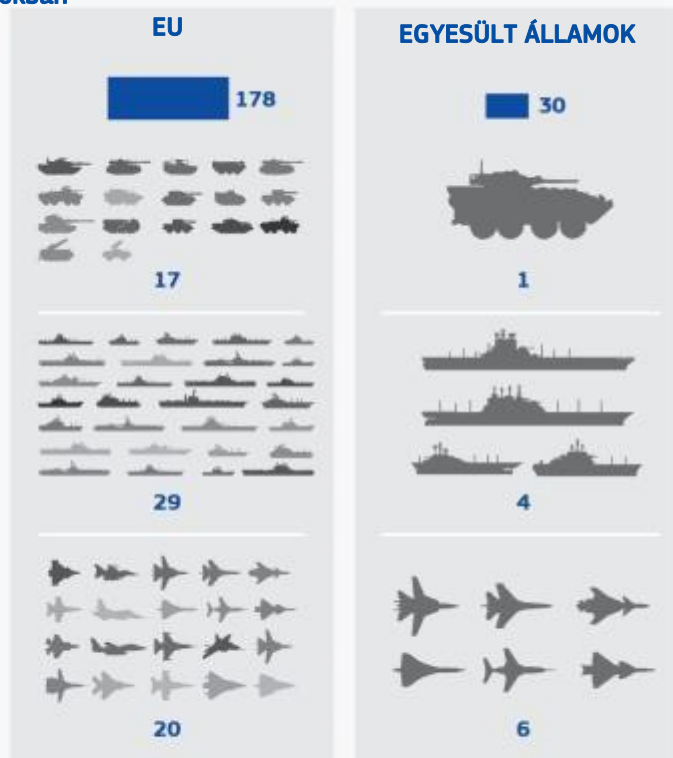
Példák:

Alapharcokcsik

Rombolók/fregattok

Vadászgépek

* A fegyverrendszerek egyes kategóriái tekintetében

Forrás: ESource: Stockholmi Nemzetközi Békekutató Intézet (2016. évi adatok), Stratégiai Tanulmányok Nemzetközi Intézete (2017. évi katonai mérleg), Európai Politikai Stratégiai Központ, a 2017-es müncheni biztonsági konferenciáról készült jelentés.

- Az uniós szakpolitikai döntéshozatal átláthatóbbá és elszámoltathatóbbá tételére irányuló erőfeszítések részeként megvalósult reformnak köszönhetően felhasználóbaráttá vált az **európai polgári kezdeményezés**. Egyszerűbbé vált az eljárás, és a szervezőknek együttműködési platform nyújt gyakorlati támogatást. Ez közrejátszott abban, hogy az előző Bizottsághoz képest a jelenlegi Bizottság megbízatási ideje alatt a nyilvántartásba vett kezdeményezések száma 14 %-kal nőtt,

miközben 80 %-kal csökkent azon kezdeményezések száma, amelyeknél nem került sor nyilvántartásba vételre¹⁰.

- E megbízási időszak során a Tanács egyetlen bizottsági javaslatot sem utasított el, míg **az Európai Parlament két javaslatot hivatalosan elutasított**. Az első elutasított javaslat a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-kra) új szabályozására irányult, amely lehetővé tette volna az egyes tagállamok számára, hogy területükön betiltsák a géntechnológiával módosított élelmiszereket és takarmányokat. A második javaslat a források átcsoportosítására irányult (pl. a regionális fejlesztési, a mezőgazdasági vagy a halászati alapok keretéből) a strukturális gazdasági reformok uniós támogatásának fokozása érdekében. Néhány más esetben a munka gyakorlatilag leállt, még ha formális elutasításra nem is került sor. Idetartozik például az a javasolt reform, amely nagyobb átláthatóságot és elszámoltathatóságot kíván bevezetni a Bizottság végrehajtási hatásköreit felügyelő nemzeti képviselők bizottságai esetében (azaz az úgynevezett „komitológia” tekintetében – a javaslatot a Tanács gyakorlatilag blokkolta), valamint az európai szolgáltatási e-kártyára irányuló javaslat esetében (amelyet az Európai Parlament illetékes bizottsága ellenzett, de amelyről a teljes Parlament egyáltalán nem szavazott).

A stratégiai szemlélet megőrzése a kihívások közepette és a válságok idején

Az elmúlt öt évben a stratégiai menetrend teljesítése mellett az EU-nak több válsaggal is szembe kellett néznie. Ez az **uniós szintű irányítás és igazgatás új formáit** tette szükségessé. A Bizottság számított arra, hogy erre lesz szükség, ezért 2014 novemberében alapvető változásokat vezetett be a Bizottság felépítésére vonatkozóan, és stratégiai szemléletet követve korlátozta prioritásainak és jogalkotási javaslatainak számát. Juncker elnök a tíz politikai prioritáshoz kapcsolódó konkrét szakpolitikai területek köré csoportosuló projektcsoportok irányításával bízta meg az alelnököket, továbbá az új kihívások kezelésére külön bizottsági szolgálatokat és munkacsoportokat hozott létre, ami lehetővé tette, hogy a Bizottság hatékony és követhető módon valósítsa meg az EU stratégiai menetrendjét. Ennek során megszüntette a szakpolitikai területek egymástól való elszigeteltségét, tágabb és átfogóbb politikai perspektívát érvényesítve.

A „Grexit” megelőzése: Megbízatásának első hónapjaiban a Juncker-Bizottság kiújult válsaggal szembesült, amikor Görögország nem tett eleget második programjának, és heteken át fennállt a valós veszélye annak, hogy Görögország kilép az Unióból. 2015 első felében Juncker elnök, az euróért és a szociális párbeszédért felelős alelnök, valamint a gazdasági és pénzügyekért felelős biztos folyamatosan tárgyalt az új görög kormánnyal, az euróövezeti tagállamokkal, az Európai Stabilitási Mechanizmussal, az Európai Központi Bankkal és a Nemzetközi Valutaalappal az új gazdasági kiigazítási program előkészítéséről. A programról a 2015. július 13–12-i euróövezeti csúcstalálkozón született megállapodás. A Bizottság most első alkalommal előzetes társadalmi hatásvizsgálatot kért a programra vonatkozóan. A Bizottság emellett tervet dolgozott ki azzal a céllal, hogy segítse Görögországot

¹⁰ A jelenlegi Bizottság megbízatásának ideje alatt 33 kezdeményezést vettek nyilvántartásba, míg az előző Bizottság alatt 29-et. A nyilvántartásba vétel az előző Bizottság alatt 20 kezdeményezés esetében, míg most csak 4 kezdeményezés esetében maradt el.

gazdaságának stabilizálásában, és maximálják az uniós források felhasználását a munkahelyteremtés, a növekedés és a beruházások fellendítése érdekében. Az EU összesen 35 milliárd EUR-t mozgósított Görögország számára a 2014–2020 közötti időszakra szóló különböző finanszírozási programok keretében, ami a becslések szerint 2 %-os GDP-növekedést eredményezett Görögországban. A Bizottság a 2015-ben létrehozott új Strukturálisreform-támogató Szolgálatán keresztül széles körű technikai támogatást nyújtott és koordinált annak érdekében, hogy segítse Görögországot a reformjaihoz szükséges adminisztratív támogatás kiépítésében. Egy 2015 júliusában előállt kritikus helyzetben a Bizottság az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus keretében rövid lejáratú, 7 milliárd euró összegű áthidaló kölcsönt biztosított Görögországnak, ami lényegében megakadályozta az ország euróövezetből való kiesését. 2018 augusztusában Görögország sikeresen lezárta a hároméves makrogazdasági kiigazítási programot, amelynek keretében egy átfogó és példa nélkül álló reformprogram végrehajtása alapján az EU összesen 61,9 milliárd EUR összegű kölcsönt nyújtott az ország számára. Most e reformok lendületének fenntartására van szükség. Mindazonáltal a görög nép erőfeszítéseinek, a Bizottság támogatásának és a többi 18 euróövezeti tagállam szolidaritásának köszönhetően a „Grexit” kérdése egyszer és mindenkorra lekerült a napirendről.

Migráció: 2015-ben olyan súlyos menekültügyi válság lépett fel, amilyenre a második világháború óta nem volt példa, és ez azonnali és messzemenő következményekkel járt az Európai Unióra nézve. E kihívásra való felkészülés jegyében – most először – Juncker elnök migrációs ügyekért felelős biztost nevezett ki. Emellett megbízta első alelnökét azzal, hogy az összes biztost és főigazgatót összefogva koordinálja a szükséges feladatokat, a belső és a külső dimenzióra is kiterjedően. Juncker elnök szoros együttműködése mellett ez a szervezeti forma megkönnyítette az EU-Törökország nyilatkozat koherens végrehajtását és a kapcsolódó EU-Törökország csúcstalálkozó előkészítését. A 2015. évi európai migrációs stratégia óta az EU határozott lépéseket tett három kulcsfontosságú területen: az Unión kívüli partnerekkel való együttműködés, a külső határaink védelme és az Unión belüli együttműködés területén. Az EU megerősítette operatív képességét, amellyel támogatni tudja a tagállamokat a migráció kezelésében. Ez magában foglalta az uniós ügynökségek megerősítését, valamint a nyomás alatt álló tagállamok – különösen Görögország és Olaszország – számára nyújtott gyors és hatékony operatív és pénzügyi támogatást.

Kereskedelmi feszültségek: Miközben a világban egyre fokozódnak a kereskedelmi feszültségek, a Juncker-Bizottság 2017 óta számos lépést tett a kereskedelempolitikai tárgyalási és elfogadási eljárás legitimitásának és inkluzív jellegének megerősítésére. Minden tárgyalási szöveg közzétételre kerül, ideértve az új tárgyalási felhatalmazásra vonatkozó ajánlásokat, a tárgyalási irányelvek tervezetét, a tárgyalási szövegjavaslatokat, a tárgyalási fordulókról készült jelentéseket és a folyamatban lévő tárgyalások eredményeit is. A Bizottság létrehozott egy kereskedelmi megállapodásokkal foglalkozó tanácsadó csoportot, amely lehetővé teszi a civil társadalommal való együttműködést, valamint megkönnyíti a különböző nézőpontok és vélemények összegyűjtését az érintettek széles és kiegyensúlyozott köre részéről – kezdve a szakszervezetektől a munkaadói szervezeteken és a fogyasztói csoportokon át az egyéb nem kormányzati szervezetekig. A Bizottság új megközelítést vezetett be kétoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodásai tekintetében is. A kereskedelmi megállapodásokra irányuló tárgyalások olyan területekre vonatkoznak, ahol az EU kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, míg a beruházásvédelmi megállapodásokra irányuló tárgyalások egyaránt érintenek olyan területeket, ahol az EU kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, illetve olyanokat, ahol hatáskörét a tagállamokkal megosztva gyakorolja. A Japánnal létrejött gazdasági partnerségi megállapodás volt az első, amely sikeresen követte ezt az új megközelítést.

2018. július 25-én Jean-Claude Juncker elnök és Trump elnök megállapodott abban, hogy új szakaszt indítanak az Egyesült Államok és az EU közötti szoros barátság és erős kereskedelmi kapcsolatok terén. Közös EU–USA nyilatkozatról állapodtak meg, amely megakadályozza a kereskedelmi feszültségek eszkalálódását, és pozitív transzatlanti kereskedelmi menetrendet vázol fel. Úgy határoztak, hogy e közös napirend végrehajtása érdekében haladéktalanul főtisztviselői munkacsoportot hoznak létre legközelebbi tanácsadói részvételével. A Bizottságon belül e csoport munkáját a Bizottság valamennyi szolgálata támogatja, és a Főtítkárság koordinálja. A munka közvetlen eredménye, hogy eddig nem került sor új vámok bevezetésére, és az EU és az USA az ipari termékekre kivetett jelenlegi vámok eltörlésére és az együttműködés javítására törekedik. 2019 áprilisában a Tanács felhatalmazta a Bizottságot, hogy tárgyalásokat folytasson az Egyesült Államokkal annak érdekében, hogy megállapodást kössenek az ipari termékekre kivetett vámokról, valamint a megfelelőségértékelésről, megvalósítva ezáltal a Juncker–Trump nyilatkozatot.

Biztonság: A 2015-ben elkövetett szörnyű párizsi terrortámadásokat követően a Bizottság elfogadta az európai biztonsági stratégiát, amely iránymutatást nyújt az összetett és gyorsan változó biztonsági környezetre adandó uniós válasz kialakításához. Juncker elnök koherens, hatékony és átfogó megközelítést biztosított azáltal, hogy a biztonsági unióért felelős biztost nevezett ki, aki felhatalmazást kapott arra, hogy valamennyi szakpolitikai területen koordinálja a biztonságot érintő munkát, egy erre a célra létrehozott, valamennyi érintett bizottsági szervezeti egység képviselőit összefogó szakértői munkacsoport támogatásával. A különböző elfogadott intézkedések célja a terrorizmus és a szervezett bűnözés határokon átnyúló kihívásainak kezelése az információcsere javítása, a kiberbiztonság erősítése, valamint a bűnüldöző hatóságok és az uniós ügynökségek közötti operatív együttműködés révén. Az új intézkedések biztosították továbbá a nemzeti bűnüldöző hatóságok számára a terrorizmus, a határokon átnyúló bűnözés és a számítástechnikai bűnözés elleni hatékony küzdelemhez szükséges eszközöket, és megerősítették az EU ellenálló képességét e fenyegetésekkel szemben.

Brexit: 2013 januárjában David Cameron miniszterelnök bejelentette, hogy népszavazást kíván tartani az Egyesült Királyság uniós tagságáról. Az Egyesült Királyság 2015 novemberében az Egyesült Királyság Európai Unión belüli helyzetének újraszabályozására irányuló kérelmet nyújtott be, és ekkor Juncker elnök „az egyesült királyságbeli népszavazás stratégiai kérdéseivel” foglalkozó munkacsoportot hozott létre, amelynek elnökéül egy tapasztalt főigazgatót, Jonathan Faullt nevezte ki. Az EU nevében ez a csoport új konstrukciókat dolgozott ki az Egyesült Királyság tagságára vonatkozóan. 2016 februárjában így az Egyesült Királyság aggályaira válaszul új konstrukciókat terjesztettek elő, és ezen belül az Európai Tanács keretében ülésező uniós állam-, illetve kormányfők jogilag kötelező erejű határozatot fogadtak el¹¹. Ezeket az új rendelkezéseket az EU-27 valamennyi tagállama egyhangúlag támogatta, akárcsak az Egyesült Királyság. Ezen erőfeszítések ellenére 2016. június 23-án a szavazók 51,9 %-a az EU-ból való kilépés mellett tette le a voksát, míg az uniós tagság megőrzését 48,1 % támogatta.

A népszavazást követően Juncker elnök azonnal létrehozta az „50. cikk” bizottsági munkacsoportot azzal a céllal, hogy előkészítse az Egyesült Királysággal az Európai Unióból való kilépéséről folytatandó tárgyalásokat. A munkacsoport vezetőjének és a Bizottság főtárgyalójának Michel Barnier-t, a Bizottság egykori alelnökét és volt francia

¹¹ „Az Egyesült Királyság Európai Unión belüli helyzetének újraszabályozása”, HL C 69I., 2016.2.23. Az Európai Tanács 2016 februárjában megállapodott arról, hogy az újraszabályozásra irányuló új rendelkezések hatályukat veszítik, amennyiben az Egyesült Királyságban tervezett népszavazáson az ország az Európai Unióból való kilépés mellett dönt.

külgyminisztert nevezte ki. A Tanács késedelem nélkül kinevezte a Bizottságot az EU főtárgyalójának. A tárgyalások azonban csak 2017 júniusában kezdődtek meg, mivel az Egyesült Királyság 2017 márciusában jelentette be hivatalosan, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően ki szándékozik lépni az Unióból. Nem sokkal ezután parlamenti választásokat tartottak. Ezt követően a tárgyalások eredményeként kialakult egy megállapodás az Egyesült Királyság rendezett kilépéséről, amelyet egy nagyratörő, széles körű, mély és rugalmas partnerség körvonalait felvázoló politikai nyilatkozat kísért. A Bizottság gondoskodott arról, hogy a tárgyalásokat teljes átláthatóság mellett folytassák le, szoros együttműködésben az EU-27 tagállamaival és az Európai Parlamenttel. Mind a kilépésről rendelkező megállapodás, mind pedig az Európai Unió és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatokról szóló politikai nyilatkozat az EU-27 tagállamainak és az Egyesült Királyság kormányának egyhangú támogatását élvezte. A tárgyalásokkal párhuzamosan a Bizottság 2017 decemberétől kezdődően megkezdte a felkészülést „a megállapodás nélküli brexit” lehetőségére is. A Főtitkárságon belül Brexitfelkészülési Csoport jött létre, amely több mint 90, érdekelt feleknek szóló értesítést és 19 jogalkotási javaslatot dolgozott ki annak biztosítására, hogy az EU-27 kellőképpen felkészüljön az Egyesült Királyság Unióból való nemkívánatos, ám lehetséges rendezetlen kilépésére.

A Bizottság összesen 4 hónapon át tárgyalta az újraszabályozási kérdéseket Cameron akkori miniszterelnökkel, majd 18 hónapon át tárgyalta a kilépésről rendelkező megállapodást és a politikai nyilatkozatot Theresa May miniszterelnökkel. A Bizottságon belül az Egyesült Királysággal kapcsolatos ügyek kezelésére szakosodott munkacsoportok létrehozása biztosította, hogy e tárgyalások ne vonják el a figyelmet az EU eredményközpontú programját megvalósító munkáról. Ez lehetővé tette, hogy a Bizottság teljes mértékben összpontosítson az EU stratégiai menetrendjének megvalósítására, anélkül, hogy a brexittárgyalások viharai megzavarták volna a munkát. Az Európai Tanács teljes mértékben támogatta ezt a megközelítést. Amint azt az Európai Tanács rendkívüli ülése (50. cikk) által 2017. április 29-én a brexit-tárgyalásokra vonatkozóan elfogadott iránymutatások (27) bekezdése kimondja: „Az Európai Tanács továbbra is elkötelezett az iránt, hogy az Unió által a maga számára meghatározott prioritásokat illetően a lehető legjobb eredményeket érje el. Az Egyesült Királysággal folytatandó tárgyalásokat külön kell kezelni a folyamatban lévő uniós tevékenységetől; a tárgyalások ezek előrehaladására nem lehetnek hatással.”

I.2. Az Európa előtt álló kihívások globális összefüggései

Az átmenetek korában élünk. Globális tekintetben egy olyan többpólusú rendszer felé haladunk, amelynek különböző érdekeknek és törekvéseknek kell helyt adnia. Gazdasági szempontból azzal kell számolnunk, hogy fokozódik az egyre inkább véges erőforrásokra nehezedő nyomás, és exponenciálisan növekszik a nemzetközi verseny. Ehhez társul az a jogos törekvés, hogy a jövőben mindenki részesülhessen a jólétből. Technológiai szempontból olyan paradigmaváltás következik be, amelynek következtében az emberi képességeket egyre inkább gépek egészítik ki.

A gazdaságok és a munka világának változásai, az éghajlatváltozás és az átalakuló geopolitikai helyzet már most is hatást gyakorol Uniókra, és jelentős részben ezek fogják meghatározni a jövőnket. Az európai vezetőknek ezt kell szem előtt tartaniuk, amikor – az európai parlamenti választások eredményének fényében – döntenek arról, hogy a következő öt évben és az azt követő időszakban milyen szintű célkitűzéseket és milyen prioritásokat kövessünk.

Az Európát közép- és hosszú távon befolyásoló számos kihívás közül négy fejleményt kell kiemelni. Az, hogy képesek leszünk-e ezekből a kihívásokból lehetőségeket kovácsolni, attól függ, hogy mennyire tudjuk előre jelezni a változásokat és felkészülni rájuk.

Digitalizáció

A digitalizáció és az új technológiák forradalmasítani fogják életvitelünket és munkahelyeinket. Új lehetőségek jelennek meg, különösen az egészségügy, a mobilitás, az ipar és a tudomány területén. Ezek komoly potenciált jelentenek Európa jövőbeli versenyképessége és növekedése szempontjából. Ugyanakkor a digitalizáció kockázatokkal is jár, különösen abban a tekintetben, hogy egyre nagyobb lesz a lemaradás a digitális készségek terén, és fokozódik Európán belül a társadalmi és regionális megosztottság.

Az adatmennyiség gyorsabban növekszik, mint az azok feldolgozását szolgáló kapacitás, így a mesterséges intelligencia egyre fontosabb szerepet kap az adatáramlások értelmezésében és felhasználásában. Európa olyan globális verseny részesévé válik, amely egyaránt szól a technológia és az adatok feletti befolyás megszerzéséről. A – főként az Egyesült Államokból és Kínából származó – technológiailag fejlett vállalkozások gyorsan a világ legnagyobb vállalataivá váltak, és új globális értékláncokat hoznak létre. Termékeik és szolgáltatásaik átalakítják az európaiak életvitelét, munkamódszereit és fogyasztási szokásait.

Európa nem szűkölködik az innovatív digitális üzleti elképzelésekben, ám csak kevés innovatív európai vállalkozás növekedik és terjeszkedik Európában, vagy játszik meghatározó szerepet a globális piacokon. Európa globális technológiai fejlődésre gyakorolt befolyását gyengíthetik olyan más fontos gazdasági szereplők jelentős ambíciói, akik gyakran kedvezőbb helyzetet élveznek az állami támogatás, az alacsonyabb szintű előírások vagy a kisebb mértékű adókulcsok révén. Emellett ezek a gazdasági szereplők kihívást jelentenek értékeinkre, etikai elveinkre és az olyan kérdésekkel kapcsolatos érdekeinkre nézve, mint az adatgazdaság, a biztonság és a magánélet védelme, továbbá aláássák a digitális ellátási lánc biztonságát.

Éghajlatváltozás és környezetvédelem

Az éghajlatváltozás hatása egyre nyilvánvalóbbá válik, és egyre inkább veszélyezteti a globális jólétet, az életszínvonal fenntartását és a biztonságot. Európában és szerte a világon egyre hangosabban követelik az emberek, hogy cselekedni kell, miközben az éghajlatváltozás és az annak kezelésére hozott intézkedések hatásait mindenki egyre inkább érzékeli mindennapi élete során. Ezért határozott, de méltányos és kiegyensúlyozott politikai intézkedésekre van szükség.

A Párizsi Megállapodásban foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében drasztikusan fel kell gyorsítani a tiszta energiára való globális átállást. Jelentős beruházásokra lesz szükség, és a pénzügyi szektornak is ki kell vennie a részét. De el se lehetne képzelni jobb megtérülést, mint azt, hogy a befektetés tiszta bolygót, az energiaimporttól való függőség csökkenését, fenntartható gazdasági növekedést, valamint a tiszta energia és a hatékonyságot fokozó megoldások gyorsabb terjedését eredményezheti. Az európai vállalkozások a tiszta technológiák terén a világ élvonalába tartoznak. Így az éghajlatváltozás nemcsak kihívást, hanem – megfelelő megközelítés esetén – üzleti lehetőséget is jelent.

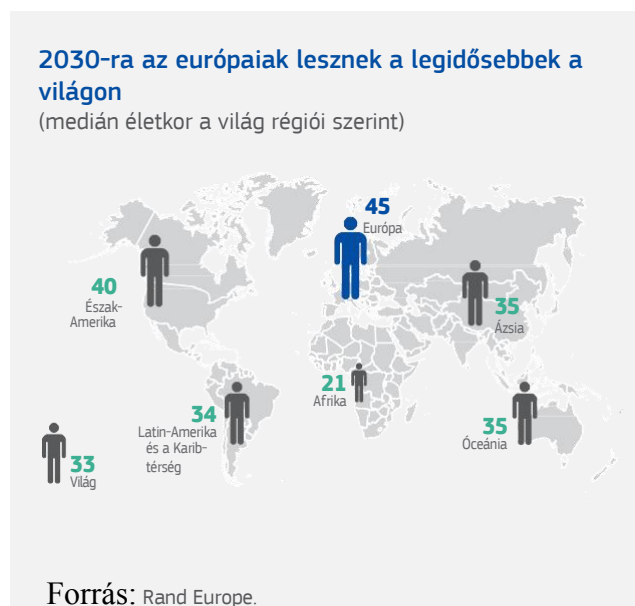

Az éghajlatváltozás a társadalmi egyenlőségre nézve is kihívásokat és kockázatokat jelent, amelyekre megoldást kell találni ahhoz, hogy biztosítani lehessen a méltányos átmenetet a munkavállalók és a polgárok számára, különösen a szénorientált és sok szén-dioxidot kibocsátó régiókban. Az átalakulás globális gazdasági, társadalmi és geopolitikai hatásokkal jár majd, amelyek befolyásolni fogják a partnerségeket és az EU külpolitikáját.

Az éghajlatváltozáson és az energiakérdésen túlmenően bolygónk természeti erőforrásainak kimerülése olyan környezetkárosodáshoz vezet, amelynek következtében fennáll az a veszély, hogy nem leszünk képesek biztosítani a jövő nemzedékei számára szükségleteik kielégítését. A természeti erőforrások kiszipolyozása gazdaságunkat is fenyegeti, mivel az a nyersanyag-behozattól függ. Az éghajlati és környezeti kihívások kezelése érdekében át kell térnünk a körforgásos gazdaságra, óvnunk kell az ökoszisztémákat és a biológiai sokféleséget, fenntarthatóvá kell tennünk az ételmezőrendszerünket, valamint korlátoznunk kell az erdőirtást.

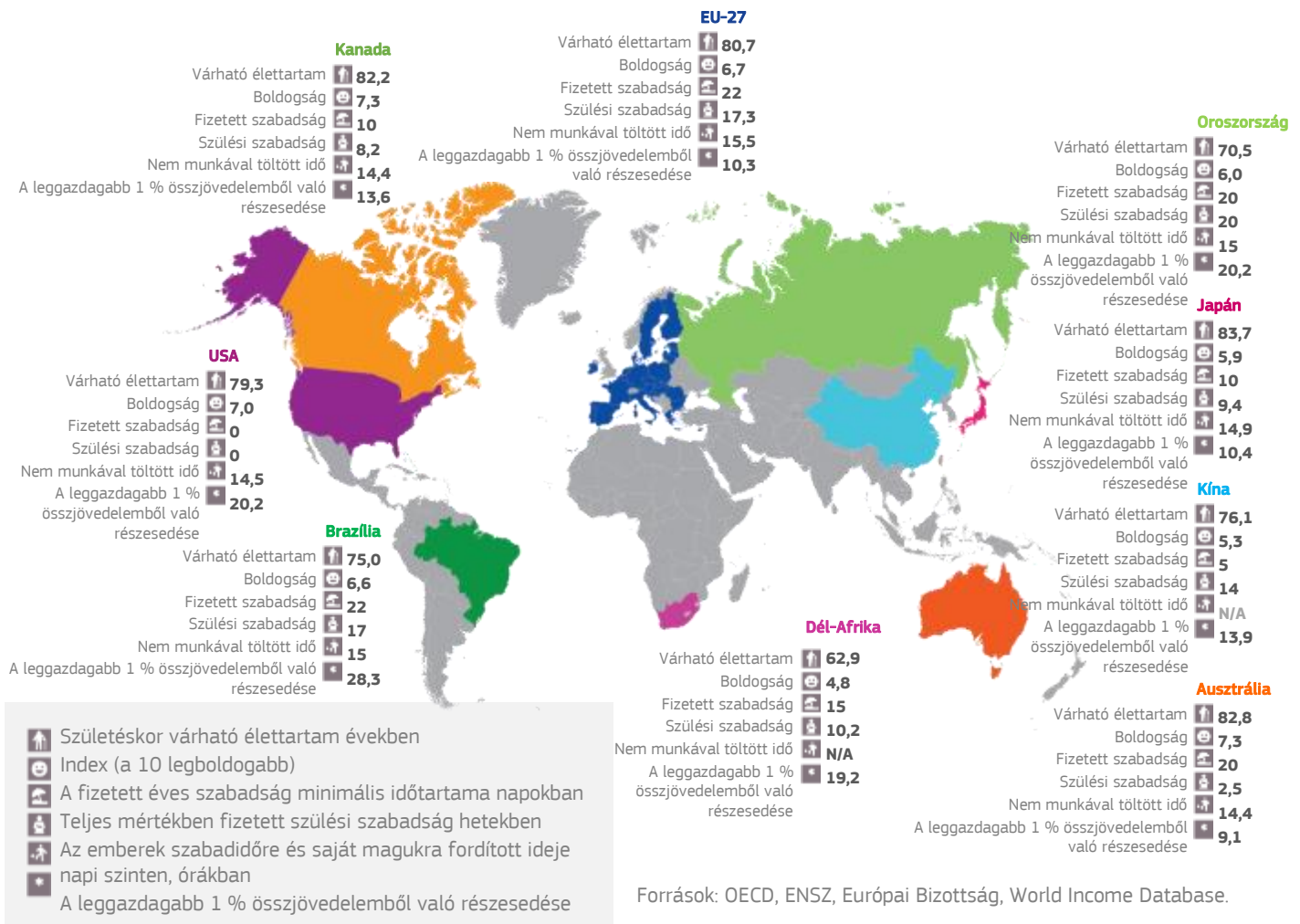
Demográfia és társadalom

Főként a demográfiai változás hatásaiból következik azon legkiszámíthatóbb kihívások egy része, amelyekkel az Unió és tagállamai a középtávon szembesülni fognak. A magas életminőségnek és az általános jóllétnek köszönhetően az európaiak várható élettartama folyamatosan nő. 2030-ra Európa lesz az első olyan kontinens, ahol a medián életkor eléri a körülbelül 45 évet. A hosszabb várható élettartam önmagában igen pozitív fejlemény, ugyanakkor nyomást gyakorol az egészségügyi és a szociális jóléti rendszerekre, példa nélküli problémákat vet fel a nemzedékek közötti méltányosság tekintetében, és tartós hatást fog gyakorolni társadalmaink egészére.

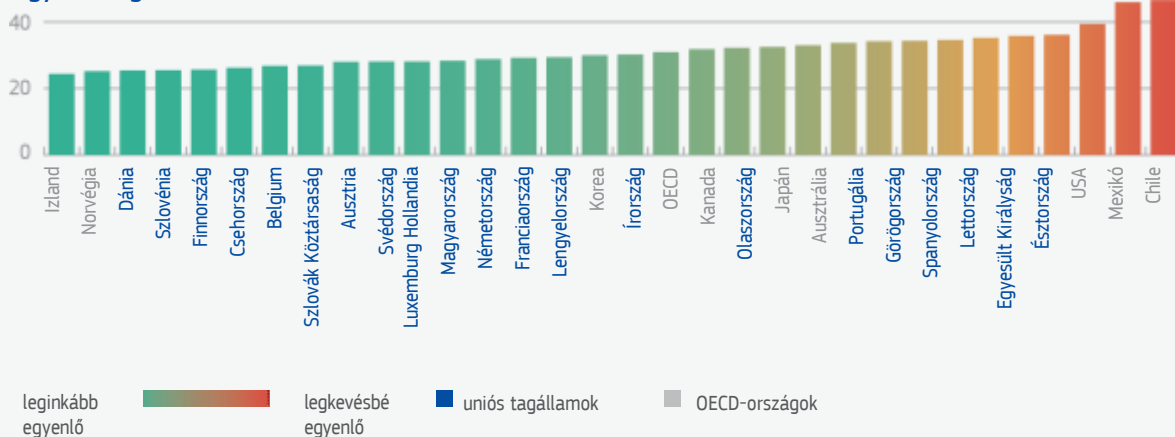

Ugyanakkor az összességében alacsonyabb születési ráta miatt 2050-re valószínűleg csökken majd az EU népessége. Míg az EU népessége jelenleg a világ népességének 6,7 %-át teszi ki, ez az arány 2030-ban 6,1 %, 2050-ben pedig 5,4 % lesz. A világ más részein tapasztalható erőteljes népességnövekedés, az eltérő jóléti szint, valamint az éghajlatváltozás és a konfliktusok hatása valószínűleg tovább fokozza az Afrika és a világ más részei felől jelentkező migrációs nyomást.

2016-os vagy a rendelkezésre álló legfrissebb adatok

A világon Európában a legnagyobb a társadalmi egyenlőség

Megjegyzés: ez a grafikon a Gini-együttható segítségével ábrázolja a jövedelem egyének közötti megoszlását. Ha az együttható értéke 0, teljes egyenlőség áll fenn.

Forrás: OECD, legfrissebb rendelkezésre álló adatok

Az európaiak számára sürgető problémát jelent a jólét javítása és a magas színvonalú, inkluzív oktatáshoz, a szakmai átképzéshez, a szociális védelemhez és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. Kihívást jelent a szociális lakások, illetve a megfizethető, energiahatékony lakhatás elérhetővé tétele. Az EU-ban a háztartások mintegy 10 %-a a bevételének több mint 40 %-át a lakhatási költségekre fordítja.

A tagállamok között a jólét tekintetében fennálló eltérés általában csökken. Európa egyértelműen az élen jár a világ kontinensei között az egyenlőtlenségek csökkentése terén elért eredmények tekintetében.

Ugyanakkor fennáll annak a kockázata, hogy a tagállamokon belül, különösen a városi területek és a vidéki, távolabbi régiók között tovább mélyül a jóléti szakadék. A gazdasági modernizáció – bár kihívást is jelent – lehetőséget kínál a regionális fejlesztés és munkahelyteremtés felgyorsítására. A technológia és az automatizálás további alapvető változásokat hoz a munkavégzés, a termelés és a szolgáltatásnyújtás terén. Sok európai fiatal olyan szakmában fog dolgozni, amely ma még nem is létezik, és a legtöbb munkavállalónak pályája során számos alkalommal kell majd munkahelyet váltania és új készségeket elsajátítania.

A világ egyre inkább többpólusúvá válik

Európának és a világ többi részének egyre bonyolultabb és kiszámíthatatlanabb biztonsági környezettel kell számolnia. Új hatalmak keresik helyüket a globális szinten, miközben a jelenlegi hatalmak közül egyesek visszahúzódnak, sőt akár meg is kérdőjelezzik a szabályokon alapuló nemzetközi rendszert. A multilaterális és szabályokon alapuló globális világrend súlyos nyomás alatt van, pedig most minden eddiginél nagyobb szükség lenne rá.

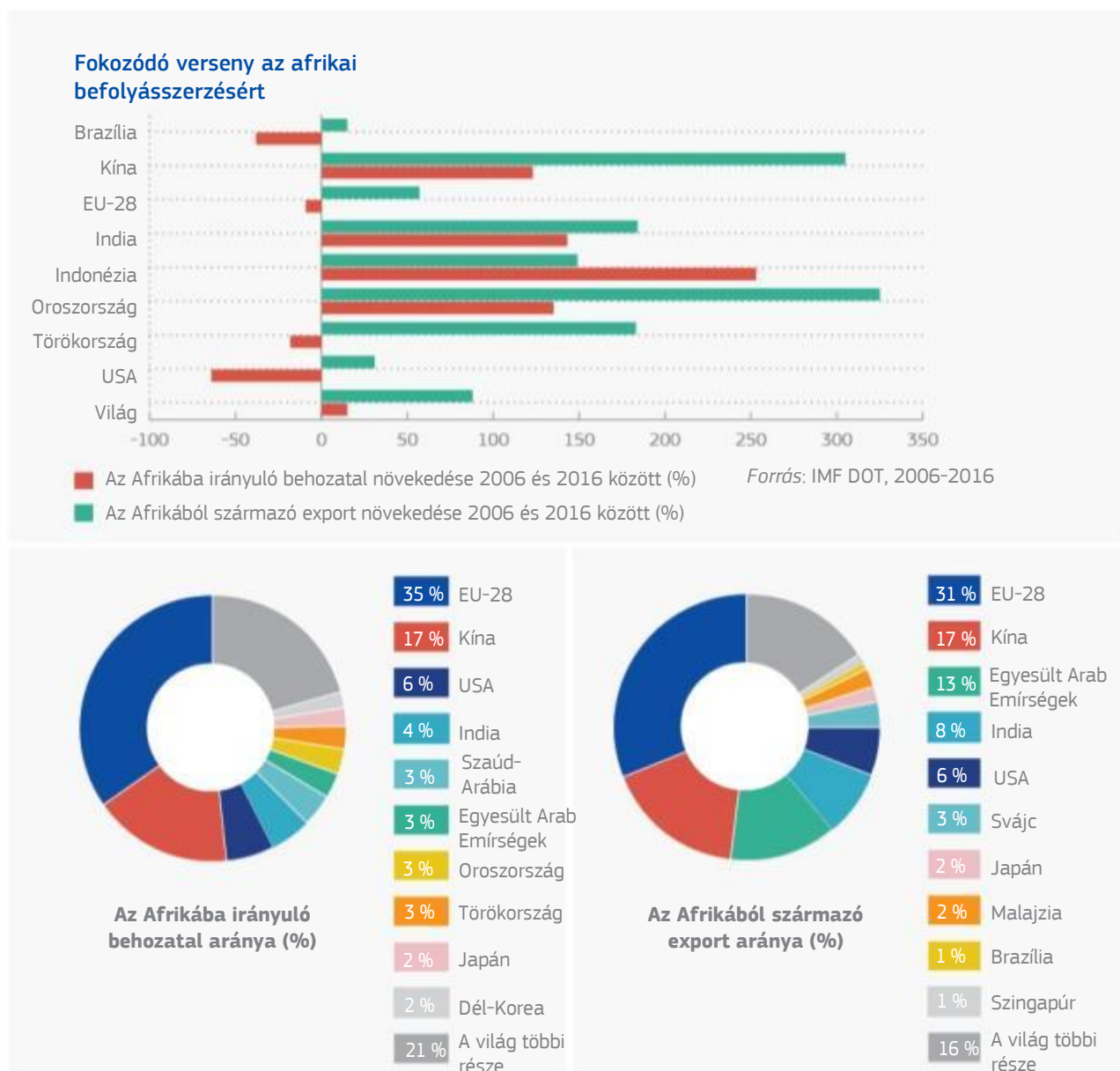
Az elmúlt években az Európai Unió **biztonsági környezete** drámai módon megváltozott. Az európai békét és biztonságot veszélyeztető számos jelenlegi kihívás az Unió közvetlen szomszédságában kialakult instabilitásból, valamint a fenyegetések változó formájából ered.

A digitális technológia terjedésével a hibrid fenyegetések és a kritikus infrastruktúrákat fenyegető veszélyek egyre általánosabbá válnak. Egyre nagyobb kockázatot jelentenek a rossz szándékú kibertevékenységek és a külföldi szereplők által folytatott célzott félretájékoztatási kampányok, amelyek a közvélemény befolyásolására, illetve demokráciáink megingatására irányulnak.

Nem várható, hogy a közeljövőben megszűnne a terrorizmus veszélye. Egyre több hazai és külföldi csoport használ modern kommunikációs csatornákat a radikális ideológiák különböző formáinak terjesztésére, amelyek megosztó hatást gyakorolnak társadalmainkra, és világszerte fokozzák az instabilitást. Európának határozottan fel kell lépnie mind a megelőzés, mind a terrorizmus áldozatainak nyújtott támogatás terén. A Srí Lankán és az új-zélandi Christchurch-ben nemrégiben elkövetett merényletek is rámutattak, hogy az internet kulcsfontosságú eszközt jelent a terrorista szervezetek számára a radikalizáláshoz, a toborzáshoz, valamint a terrorista tevékenység elősegítéséhez és irányításához. Életbevágóan fontos az online terrorista tartalmak gyors észlelése és eltávolítása, és e problémára csak uniós és globális szinten található megoldás – ezt kívánják elérni a Bizottság által előterjesztett javaslatok.

Az EU szomszédságában, Afrikában és az egész világon fokozódik a **gazdasági verseny**. Az elsődleges erőforrások egyre szűkösebbé válásával várhatóan erősödni fog az ezekért folyó verseny, különösen az ivóvíz vagy az élelmiszerek tekintetében, ami a biztonsági

fenyegetéseket is fokozza. Tovább súlyosbítja az instabilitást és a biztonsági fenyegetéseket, hogy világszerte sok helyen sérülékeny a társadalom és a gazdaság amiatt, hogy a nemzeti kormányok nem tudják vagy nem akarják biztosítani az alapvető szolgáltatásokat vagy a társadalmi egyenlőséget. E gyorsan változó globális környezetben Európa és Afrika számára különösen előnyös lehet, ha szorosabbra fűzik gazdasági és politikai kapcsolataikat. Miközben más globális szereplők is egyre nagyobb figyelmet fordítanak a kontinensre, Európa az egyenlő felek közötti partnerség alapján működik együtt Afrikával, és arra kell törekednie, hogy tovább növelje a beruházásokat és a kereskedelmet.

Emellett a geopolitikai dinamika kiemeli az Európai Unió azon szerepét, hogy megbízható és stabil partner, és egyre több országot ösztönöz a multilaterális rend követésére. Az EU például döntő szerepet játszott az iráni nukleáris megállapodás megkötésében és végrehajtásában, elősegítve a régió hosszú távú stabilitását és jólétét. Az EU azzal is kiállt a szabályokon alapuló nemzetközi rend mellett, hogy határozott intézkedéseket fogantatosított a Krím félsziget Oroszország általi annektálására és Kelet-Ukrajna destabilizálására reagálva.

Erőfeszítéseket tett a Száhel-övezet, Líbia és Afganisztán stabilitásának, békéjének és biztonságának megteremtése érdekében. Támogatta az Egyesült Nemzetek Szervezetét is szerepkörének ellátásában, nem utolsósorban azáltal, hogy vezető szerepet vállalt a Párizsi Megállapodáshoz vezető nemzetközi éghajlatvédelmi tárgyalásokon és az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjében.

I.3. A következő stratégiai menetrendre vonatkozó szakpolitikai ajánlások

A Római Szerződések hatvanadik évfordulójára készülve a Bizottság 2017 márciusában közzétette fehér könyvét Európa jövőjéről¹². A dokumentum öt lehetséges forgatókönyvet vázolt fel a 27 tagú EU jövőjére vonatkozóan. Ez volt a kezdőpontja annak az Európa jövőjéről folytatott széles körű vitafolyamatnak, amely most ihletet adhat a 2019–2024-es időszakra szóló stratégiai menetrend fő politikai prioritásainak meghatározásához. A Bizottság erőteljesen ösztönözte a polgárok részvételét: a civil párbeszéd és a polgári konzultáció új formáit alakította ki, rugalmasabbá és interaktívabbá tette a vitákat, az interneten is elérhetővé tette a párbeszédet, és az eddigieknél tágabb és sokrétűbb közönséget szólított meg.

Európa jövője – Az EU-27 útja 2025-ig: gondolatok és forgatókönyvek
(az Európa jövőjéről szóló bizottsági fehér könyvből, 2017. március)

1. forgatókönyv: Megy minden tovább. *Az Unió a felmerülő problémákra keres megoldást, és megalkotja a szükséges új jogszabályokat. A döntéshozatal sebessége azon múlik, hogy milyen gyorsan sikerül egyezségekre jutni.*

2. forgatókönyv: Csakis az egységes piac *Az Unió erőfeszítéseit az egységes piac elmélyítésére összpontosítja. Az EU-27 a jelenlegi helyzethez képest nem fokozza az együttműködést olyan területeken, mint a migráció, a biztonság és a védelem.*

3. forgatókönyv: Aki többet akar, többet tesz. *A 27 tagú EU ugyanúgy működik, mint napjainkban, de azok a tagállamok, amelyek közösen többet szeretnének tenni, együttműködésbe fognak. A többiek később csatlakozhatnak.*

4. forgatókönyv: Kevesebbet hatékonyabban. *Az EU-27 korlátozott számú prioritásra összpontosítja figyelmét, amelyek vonatkozásában gyors intézkedéseket hoz és erős végrehajtási és érvényesítési eszközökkel rendelkezik.*

5. forgatókönyv: Sokkal többet együtt. *A tagállamok úgy döntenek, hogy az EU-27 csak együttesen képes kezelni a kihívásokat, és ezért minden területen több hatáskört és forrást rendelnek a kollektív döntéshozatalhoz. Felgyorsul a döntéshozatal, és az érvényesítés is gyorsabb lesz.*

¹² Az Európai Bizottság fehér könyve Európa jövőjéről – A 27 tagú EU útja 2025-ig: gondolatok és forgatókönyvek (COM(2017) 2025 final, 2017. március 1.). A fehér könyvet 6 bizottsági vitaanyag követte:

- Vitaanyag Európa szociális dimenziójáról, 2017. április 26. (szerzők: Valdis Dombrovskis alelnök és Marianne Thyssen biztos)
- Vitaanyag a globalizáció előnyünkre fordításáról, 2017. május 10. (szerzők: Frans Timmermans első alelnök és Jyrki Katainen alelnök)
- Vitaanyag a gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről, 2017. május 31. (szerzők: Valdis Dombrovskis alelnök és Pierre Moscovici biztos)
- Vitaanyag az európai védelem jövőjéről, 2017. június 7. (Federica Mogherini főképviseelő/alelnök és Jyrki Katainen alelnök előterjesztése)
- Vitaanyag az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről, 2018. június 28. (Günther Oettinger biztos és Corina Cremer biztos előterjesztése)
- Vitaanyag: „Fenntartható Európa 2030-ra”, 2019. január 30. (szerzők: Frans Timmermans első alelnök és Jyrki Katainen alelnök)

Nemzetiségre, életkorra, vallási és politikai hovatartozásra való tekintet nélkül emberek százezrei vettek részt a több mint 1 600, lakossági fórumhoz hasonlító vitán az Uniónk különböző pontjain – városházákon, egyetemeken és egyéb helyszíneken. Emellett több mint 80 000 fő adott választ arra az Európa jövőjéről szóló online kérdőívre, amelyet egy 96 európai polgárból álló vitacsoport dolgozott ki.

Az Eurobarométer közvélemény-kutatások megerősítik, hogy az **elmúlt években a polgárok prioritásai átrendeződtek, tekintettel az új kihívásokra és a globális helyzet változásaira.**

Ha építeni kívánunk az Unió által az elmúlt években elért eredményekre, meg kívánjuk hallgatni a polgárok véleményét, és figyelembe kívánjuk venni az európai parlamenti választások eredményét, az EU 2019–2024-es stratégiai menetrendjének elkészítése kiváló alkalmat kínál az Európa előtt jelenleg álló kihívások és lehetőségek kezelésének végiggondolására. Az EU-nak most új, nagyratörő, reális és összpontosított célokra van szüksége a következő politikai ciklusban. Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy Európa gazdasága, társadalma és környezete fenntartható pályára álljon. Ahhoz, hogy az egyre bizonytalanabb világban működő Uniókat egységesebbé, erősebbé és demokratikusabbá tegyük, a jövőbeli fellépésnek a Bizottság megítélése szerint öt dimenzióra kell összpontosítania. A Bizottság négy közleményt is közzétett a kulcsfontosságú szakpolitikai területekre vonatkozó döntéshozatali hatáskörünk megerősítéséről¹³.

¹³ A Bizottság közleményei: „Erősebb globális szereplő: az EU közös kül- és biztonságpolitikájában alkalmazott döntéshozatal hatékonyabbá tétele” (COM(2018) 647, 2018. szeptember 12.); „Úton a hatékonyabb és demokratikusabb uniós adópolitikai döntéshozatal felé” (COM (2019) 8, 2019. január 15.); „Hatékonyabb jogalkotás a szociálpolitika területén: a minősített többségi szavazásra való áttérés területeinek meghatározása”

Védelmet nyújtó Európa

Az európai projekt több mint hét évtizede békét és jólétet biztosít. A béke és a biztonság garantálásának európai módja a célzott polgári és katonai intézkedések gondosan kialakított kombinációja: ez az, ami az Európai Uniót a világ egyedülálló biztonsági szereplőjévé teszi. A globális béke globális fellépést tesz szükségessé, és az Uniónak – mint a történelem legsikeresebb békeprojektjének – ebben teljes mértékben szerepet kell vállalnia. Amikor csak lehet, elő kell segítenünk az erőszakos konfliktusok megelőzését. Ha ez nem lehetséges, és ha az uniós értékek és érdekek forognak kockán, integrált megközelítést érvényesítve korán és határozottan kell cselekednünk.

Folytatnunk kell a hatékony és valódi **európai biztonsági unió** kiépítésére irányuló erőfeszítéseinket. Az uniós polgárokat a legjobban a terrorizmus és a biztonság kérdése aggasztja. Tekintettel a fenyegetések egyre inkább határokon átnyúló jellegére, az Unió fontos szerepet játszik a belső biztonság fokozásában. Hatékonyabban kell használnunk az uniós erőforrásokat, és ehhez össze kell hangolnunk a terrorizmus, a szervezett bűnözés, a számítástechnikai bűnözés és a hibrid fenyegetések megelőzése, illetve az ezek elleni küzdelem terén tett erőfeszítéseinket. A polgárok biztonságát javíthatja az interoperábilis információs rendszerek kialakítása, valamint az együttműködés jogi keretének korszerűsítése, ezen belül például az elektronikus bizonyítékokhoz való jobb hozzáférés.

Lépéseket kell tennünk egy **valódi európai védelmi unió** létrehozása felé is, az elmúlt években létrehozott alapelemekre építkezve, hogy az EU-n belül a védelmi együttműködés megszokott, ne pedig kivételes dolog legyen. Az EU-nak azokra a területekre kell összpontosítania, ahol az együttműködés egyértelmű előnyökkel járhat, így például a védelmi iparra és kutatásra, a kibervédelemre, a katonai mobilitásra, a hibrid fenyegetések okozta válságok kezelésére, valamint a külföldi missziókra és műveletekre. Ez lehetővé teszi majd Európa számára, hogy nagyobb felelősséget vállaljon saját biztonságaért, javítsa stratégiai autonómiáját, és ezáltal megerősítse az Észak-atlanti Szerződés Szervezetét.

Kezdeményezőbbnek kell lennünk a **migráció** kezelése területén. Ehhez minden szinten átfogó fellépésre, és valódi, a tagállamok közötti felelősségmegosztáson és szolidaritáson alapuló európai uniós megközelítésre van szükség. Egy megfelelően működő menekültügyi rendszernek figyelembe kell vennie a közös szükségleteket és a közös kötelezettségeket, hogy Európa teljesíteni tudja a valóban védelemre szorulókat iránti felelősségét, ugyanakkor késlekedés nélkül visszaküldje az itt maradásra nem jogosult személyeket. Az EU külső határainak hatékony védelméhez teljes mértékben működőképes Európai Határ- és Parti Őrségre van szükség, és a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2027-ig meg kell valósítania azt a célkitűzést, hogy ennek személyi állománya elérje a 10 000 főt. A befogadó és összetartó társadalmak kialakítása érdekében Európának minden szinten folytatnia kell az égetően szükséges integrációs politika előmozdítását. Hasonlóképpen, a migráció kezelése szorosan kapcsolódik ahhoz, hogy megbízható és kiszámítható szabályok révén megőrizzük a schengeni térségen belüli szabad mozgás nagy horderejű eredményét. Fel kell ismernünk, hogy egyre nagyobb szükség van következetes megközelítés kialakítására a legális migráció tekintetében, és a legális beutazási lehetőségek biztosítása – többek között az áttelepítés révén – csökkenti az Európába irányuló csempésztvonalak iránti igényt. A partnerországokkal való együttműködés elengedhetetlen a migráció kiváltó okainak kezeléséhez, a menekültek segítéséhez, a vegyes migrációs áramlások kezeléséhez, az embercsempészség elleni

(COM(2019) 186, 2019. április 16.); „Hatékonyabb és demokratikusabb uniós energia- és éghajlat-politikai döntéshozatal” (COM (2019) 177, 2019. április 9.).

küzdelemhez, valamint a visszatérés és visszafogadás működőképességének biztosításához. Ahhoz, hogy az embereknek saját hazájukban nyújtsunk tényleges segítséget, össze kell hangolni a humanitárius, fejlesztési és politikai eszközöket, amint azt Federica Mogherini főképviselő/a Bizottság alelnöke által kidolgozott uniós globális stratégia¹⁴ is szorgalmazta.

Versenyképes Európa

A **kutatást és az innovációt** az ökológiai, a szociális és a gazdasági változásokra, valamint a kapcsolódó társadalmi kihívásokra kell összpontosítanunk. El kell érünk továbbá, hogy Európa tudományos erősségei az áttörést jelentő és diszruptív innováció terén is vezető szerepet eredményezzenek. Ez azt jelenti, hogy ambiciózus célokra irányuló uniós szintű intézkedésekre van szükség a mindennapjainkat érintő olyan problémákra vonatkozóan, mint a készségfejlesztés, a rák elleni küzdelem, a káros kibocsátások és az óceánok állapota, ezen belül a műanyagok kérdése. Az EU-nak, a tagállamoknak és az iparnak egymással együttműködve kell beruházásokat tenniük, a csúcstechnológiai kutatási és innovációs projektekre összpontosítva pénzügyi forrásaikat és szakértelmüket, a forrásoktól az innováción át az alkalmazás területére is kiterjedően. A Bizottság azt javasolta, hogy a következő uniós költségvetésben 100 milliárd EUR-t különítsenek el kutatásra és innovációra. Az EU kohéziós politikai alapjai hasonló nagyságrendű összegeket fognak mozgósítani az innováció támogatására Európa valamennyi régiójában. E források felhasználását szorosan össze kell hangolni iparpolitikánkkal, valamint a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere keretében meghatározott reformokkal.

A kulcsfontosságú digitális kapacitásokra irányulóan beruházásokat kell megvalósítanunk annak érdekében, hogy Európa világszinten vezető szerephez jusson a digitális átalakulás terén. Együttes erőfeszítéseket kell tennünk, hogy **lendületet adjunk az európai készítésű, emberközpontú mesterséges intelligencia ügyének**. E munka során a Bizottság mesterséges intelligenciára vonatkozó stratégiáját¹⁵, valamint a mesterséges intelligencia Európában történő fejlesztésének és alkalmazásának ösztönzése érdekében a tagállamokkal közösen kidolgozott összehangolt tervet kell követni. A következő négy fő területen van szükség közös fellépésre: a beruházások növelése, a rendelkezésre álló adatok bővítése, a tehetségek támogatása és a bizalom erősítése. Az EU-nak uniós és nemzetközi szinten egyaránt fejlesztenie és támogatnia kell a technológiák emberközpontú és etikus megközelítéseit. A fokozottabb koordináció elengedhetetlen ahhoz, hogy Európa világszinten vezető szerepet töltsön be az élvonalbeli, etikus és biztonságos mesterséges intelligencia fejlesztése és alkalmazása terén. Ezzel párhuzamosan világszínvonalú európai szuperszámítógépeket és stratégiai kiberkapacitásokat kell kiépíteni.

Stratégiaibb módon kell megalapoznunk technológiai és ipari jövőnket. **Korszerű iparpolitika** alkalmazásával biztosíthatjuk a szükséges infrastruktúrát, ösztönözhetjük az innovációt, megkönnyíthetjük az új technológiák elterjedését, elősegíthetjük az intelligens szabályozási ökoszisztéma kialakulását és támogathatjuk az ipar egészét. Egy ilyen iparpolitikának az egységes piacra kellene épülnie, és a stratégiai értékláncokra¹⁶, például a fenntartható akkumulátorok európai gyártására kellene összpontosítania. Ennek részeként készen kell állnunk arra, hogy azonnali lépéseket tegyünk, ha a belső vagy külső versenytársak intézkedései torzítják az egyenlő versenyfeltételeket. Az EU-nak új eszközöket

¹⁴ „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa – Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan”, 2016. június.

¹⁵ A Bizottság közleménye – A közös európai adattér kialakítása felé (COM(2018) 237 final, 2018. április 25.).

¹⁶ Uniós iparpolitika a Siemens-Alstom ügyet követően: új egyensúly keresése a nyitottság és a védelem között (Európai Politikai Stratégiai Központ, 2019. március 18.).

kell kifejlesztenie a külföldi állami tulajdon és támogatás torzító hatásainak kezelésére. Mindazonáltal az uniós versenyszabályok továbbra is a tisztességes verseny alapvető elemeit jelentik, amely előnyöket nyújt a fogyasztóknak, javítja a választékot és ösztönzi az innovációt. Fontos, hogy e szabályok naprakészek legyenek, figyelembe véve az új technológiai fejleményeket, és különösen azt, hogy a különböző iparágak egyre nagyobb mértékben függenek adatokhoz való hozzáféréstől¹⁷.

Minden vonatkozásában javítanunk kell, korszerűsíteni kell és ki kell teljesítenünk az **egységes piacot**, megszüntetve minden mesterséges különbségtételt a hagyományos, üzlethelységeken alapuló piacok és a digitális piacok között. Az Európai Tanács többszöri felszólításának eleget téve ki kell teljesítenünk és el kell mélyíteniünk az egységes piacot, különösen ami a nehezebb területeket illeti, például a GDP 70 %-át kitevő szolgáltatások piacát (ahol a termelékenység tekintetében több versenytársunkhoz képest le vagyunk maradva). Az adatok védelmén alapuló, integrált digitális gazdasággal rendelkező, elmélyített egységes piac lehetővé teszi majd a vállalkozások számára a határokon átnyúló terjeszkedést és kereskedelmet. A digitális kor követelményeihez igazodó új fogyasztóvédelmi szabályok, a visszaélést bejelentő személyek fokozott védelme és a hatékonyabb jogérvényesítés erősíteni fogja a fogyasztók bizalmát. A versenyjog érvényesítése kulcsfontosságú az európai vállalatok versenyképességének globális szintű erősítése szempontjából, mivel ösztönözi a beruházásokat és az üzleti modelljeik fejlesztésére irányuló törekvéseiket. A társasági adózás és a hozzáadottérték-adóra vonatkozó szabályok korszerűsítése lehetővé teszi majd a vállalkozások számára, hogy teljes mértékben kiaknázzák az egységes piacban rejlő lehetőségeket.

A **gazdasági és monetáris unió** elmélyítésével¹⁸, valamint a nemzeti szintű strukturális reformok megerősítésével folytatnunk kell a növekedés támogatását, és fenntartható jólétet kell biztosítanunk. Mivel az elkövetkező öt évben várhatóan új tagok csatlakoznak az euróövezethez, az euróövezet az eredeti célkitűzésnek megfelelően fokozatosan az Unió teljes területére kiterjedő egységes valutaövezetté válik. Ezért tovább kell erősíteni a bankrendszert, és fel kell gyorsítani a tőkepiacok integrációját. A mély és likvid európai tőkepiac fokozni fogja a magánszektorbeli kockázatmegosztást, versenyképesebbé és ellenállóbbá teszi Uniónkat, és megalapozza az euró erősebb nemzetközi szerepét. További előrelépést kell tennünk a tagállamok gazdasági, költségvetési és szociális politikái közötti konvergencia terén is. A Stabilitási és Növekedési Paktum egyszerűsítése javíthatja az átláthatóságot és a megfelelést, miközben támogatja az euróövezetre vonatkozó közös költségvetési irányvonal fokozatos kialakítását¹⁹. Gazdasági és monetáris uniónk kiteljesítése során hasznos stabilizáló eszközként szolgálna egy európai biztonságos értékpapír. Ennek bevezetéséhez az állampapír-kitettségek szabályozási kezelésén is dolgozni.

Az EU többéves pénzügyi keretén belül létre kell hozni **egy olyan költségvetési eszközt, amely támogatja az euróövezet konvergenciáját és versenyképességét**, valamint ösztönözni fogja a reformokat és a beruházásokat – összhangban a Bizottság javaslatával, amelyet a 2018 decemberi euróövezeti csúcstalálkozón jóvá is hagytak. A későbbiekben a

¹⁷ Lásd a Margrethe Vestager versenypolitikai biztos megrendelésére készült jelentést: „Versenypolitika a digitális korszakban” (2019).

¹⁸ Továbbhaladva azon a pályán, amelyet már az öt elnöknek az európai gazdasági és monetáris unió megvalósításáról szóló, 2015. júniusában közzétett jelentése meghatározott.

¹⁹ Juncker elnök 2019 januárjában felkérte az Európai Költségvetési Tanácsot, hogy 2019. július végéig értékelje a jelenlegi uniós költségvetési szabályokat, különös tekintettel e szabályok további egyszerűsítésének lehetőségeire.

gazdasági és monetáris unió kiteljesítése érdekében szükség lesz egy stabilizációs eszközre is ellenálló képességünk fokozásához.

A méltányosság szempontjaira is odafigyelve tovább kell támogatnunk az **európai munkaerőpiac** átalakítását. Tovább kell javítani a munkakörülményeket, valamint a munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot. Biztosítani kell a munkaerő-mobilitás méltányosságát és megfelelő kezelését, és a meglévő szabályokat hatékonyan végre kell hajtani. Segíteni kell a tagállamokat abban, hogy oktatási és képzési rendszereiket oly módon alakítsák ki, hogy az emberek megszerezhessék a napjaink munkaerőpiacán szükséges készségeket²⁰. Az idősödő társadalomban és a digitalizációval szembesülve elengedhetetlen lesz a minden munkavállalóra kiterjedő megfelelő szociális védelem biztosítása, az egész életen át tartó tanulásba, a képzésbe és az uniós munkaerő továbbképzésébe való befektetés, valamint az esélyegyenlőség garantálása.

Modern és rugalmas szabályozási keretet kell biztosítanunk a mobilitásra és a közlekedésre vonatkozóan, különösen az automatizált és összekapcsolt mobilitás tekintetében. Az egységes európai közlekedési térség kiteljesítése révén tovább kell fejlesztenünk kell az összeköttetéseket szerte Európában. Európának vezető szerepet kell vállalnia a biztonságos, intelligens, fenntartható, biztonságos és ellenállóképes mobilitásra vonatkozó új nemzetközi szabványok kialakításában. Az uniós szabályoknak hatékonyan kell védeniük közlekedési rendszereinket a biztonságos mobilitást fenyegető új és kialakulóban lévő fenyegetésekkel – például a kibertámadásokkal – szemben. Csökkentenünk kell közlekedési rendszereink környezeti és éghajlati hatásait. Ez azt jelenti, hogy sürgősen alternatív üzemanyagokat kell bevezetni, és tovább kell fejleszteni a járművekre vonatkozó szabványokat a CO₂-kibocsátás, a szennyezőanyagok és a zaj tekintetében. El kell fogadnunk továbbá egy ténylegesen körforgásos gazdaság kialakítását szolgáló megközelítést, és foglalkoznunk kell a tisztább és nagyobb mértékben automatizált közlekedésre való áttérés társadalmi hatásával.

Méltányos Európa

További lépéseket kell tennünk **a szociális jogok európai pillérének megvalósítására**, amelyet a Parlament, a Tanács és a Bizottság közösen hirdetett ki 2017 novemberében. Megoldást kell találnunk azokra az egyenlőtlenségekre és társadalmi kihívásokra, amelyek régiók és a tagállamok között, illetve a gazdaság különböző területein jelentkeznek. A lehetőségek hiányának érzését gyakran az egyenlőtlenség okozza. Nem csupán a munkahelyek számának növelésére kell összpontosítanunk, hanem arra is, hogy több minőségi munkahely legyen és biztosított legyen a szociális védelemhez való hozzáférés, valamint garantáljuk a magas színvonalú oktatáshoz, képzéshez és az egész életen át tartó tanuláshoz való egyenlő hozzáférést. Egyéb elképzeléseket is fontolóra kell venni, például egy közös munkanélküliségi viszontbiztosítási rendszer fokozatos kialakításának lehetőségét.

A tagállamokkal együttműködve törekednünk kell a **társadalmi befogadás és egyenlőség** valóra váltására, és ennek érdekében egyebek mellett kezelnünk kell a régiók közötti különbségekkel, a kisebbségek igényeivel, a nemek társadalmi helyzetével és a népesség elöregedésével kapcsolatban felmerülő kérdéseket. A felmérések szerint gyakran a társadalmi és területi egyenlőtlenségek táplálják az igazságtalanság érzésének terjedését. Az uniós

²⁰ A Bizottság közleménye – Az európai identitás megerősítése az oktatás és a kultúra révén: az Európai Bizottság hozzájárulása a 2017. november 17-i göteborgi vezetői találkozóhoz (COM(2017)673 final, 2017. november 14.).

intézményeknek példát kell mutatniuk, különösen a nemek közötti egyenlőség kérdésében és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség terén.

Határozottan védelmeznünk kell és elő kell mozdítanunk az Európai Unió alapját képező közös értékeket és kölcsönös bizalmat. Ezek határozzák meg politikáinkat, és közös kultúránkra építve erősítik az összetartozás érzését. Ez különösen igaz a **jogállamiságra**, amely a demokrácia és az alapvető jogok előfeltétele, továbbá a belső piac zökkenőmentes működéséhez és a bel- és igazságügyi együttműködéshez is elengedhetetlen. További intézkedéseket kell tennünk annak érdekében, hogy együttesen képesek legyünk megvédeni és fenntartani a jogállamiságot. Ezért Unió-szerte erősíteni kell a jogállamiság kultúráját, elkötelezetten törekedni kell a problémák hatékony kezelésére, és tovább kell fejleszteni az erre szolgáló eszközeinket.

Biztosítani kell az **alapvető jogok** védelmét a digitális világban. Az új technológiák nem jelentik és nem is jelenthetik azt, hogy értékeink is megváltoznak. Az EU-nak az adatvédelem és a magánélet védelme terén betöltött vezető szerepét fel kell használnia arra, hogy erre az egyedülálló sajátosságra építve egy értékalapú adatgazdaság modelljét hozza létre. A szilárd szabályozási keretnek proaktív módon foglalkoznia kell a mesterséges intelligenciával kapcsolatos etikai és jogi kérdésekkel is. A digitális átalakuláshoz magas szintű kiberbiztonsági és fogyasztóvédelmi normákra is szükség van.

Tisztességes és korszerű **adópolitikára** van szükségünk, amely igazodik a digitális gazdaság kihívásaihoz, és egyenlő versenyfeltételeket biztosít az internetes óriások, az internetes áruplatformok és a helyi vállalkozások számára. Az adókijátszás, a csalás és az adókikerülés elleni küzdelem mélyebb együttműködést tesz szükségessé nemzetközi szinten és a nemzeti adóhatóságok között.

Az egészségügyi rendszerek digitális átalakítása révén **támogatni kell a jó minőségű, megfizethető és hozzáférhető egészségügyi ellátást**. A gyógyszerekre vonatkozó uniós szabályoknak lépést kell tartaniuk a tudományos fejlődéssel, fel kell lépniük az antimikrobiális rezisztencia ellen, kezelniük kell a gyógyszerhiányt, és javítani kell a gyógymódok rendelkezésre állását, megfizethetőségét és az azokhoz való hozzáférést. Az EU-nak támogatnia kell a tagállamokat arra irányuló erőfeszítéseikben, hogy egészségügyi rendszereiket hatékonyá, hozzáférhetővé és ellenállóképessé tegyék, többek között az egészségügyi rendszerek digitális átalakítása révén. Foglalkozni kell az orvoshiány problémájával is, mivel számos uniós régióban csökken a magasan képzett egészségügyi szakemberek száma. Ezekben a régiókban veszélyben forog az alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

Elő kell segítenünk, hogy Európa-szerte **minőségi, energiahatékony és megfizethető lakások** legyenek elérhetőek mindenki számára, támogatva a tagállamokat abban, hogy jól működő ingatlanpiacokat és a megfelelő számú szociális lakást biztosítsanak.

Fenntartható Európa

Különös figyelmet kell szentelnünk valamennyi fenntarthatósági célkitűzésünk uniós és globális szintű végrehajtásának, összhangban az ENSZ által elfogadott, a **2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrenddel**. E célkitűzések megvalósításához korszerűsíteni kell gazdaságunkat annak érdekében, hogy fenntartható fogyasztási és termelési mintákat alkalmazzunk, korrigáljuk az élelmiszerrendszereink egyensúlyhiányait, valamint hogy fenntartható pályára állítsuk a mobilitásunkat, az energiatermelésünk és -felhasználásunk módját, illetve az épületeink tervezési módját.

Mindezt társadalmilag igazságos módon kell tennünk, úgy, hogy az átmenet során senki ne maradjon magára. Az oktatás, a tudomány, a finanszírozás, az adózás, a kereskedelem és a kormányzás területén is a fenntartható fejlesztési célok elérését lehetővé tevő átalakulást kell megvalósítanunk.

Fokoznunk kell az **éghajlatváltozás elleni küzdelmet és a környezet állapotromlásának visszafordítását** célzó erőfeszítéseinket, hogy felszámoljuk a szárazföld és az óceánok biológiai sokféleségét veszélyeztető tényezőket. Teljesítenünk kell a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai és energiaügyi célkitűzéseinket, és meg kell valósítanunk az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló ambiciózus, hosszú távú stratégiánkat. Ennek érdekében a Bizottság a jövőbeli többéves pénzügyi keretben a források 25 %-át az éghajlat-politikát szolgáló beruházásokra irányozta elő. Meg kell állítanunk és vissza kell fordítanunk a biológiai sokféleség csökkenését, valamint javítanunk kell az éghajlattal kapcsolatos katasztrófák és betegségek kockázatainak előrejelzését és enyhítését, többek között az újonnan létrehozott rescEU polgári védelmi mechanizmus révén. A fenntarthatóság integrált megközelítését közös agrárpolitikánk korszerűsítésével is támogatni kell.

A környezeti szempontból fenntartható növekedés, a biogazdaság és a fenntartható innováció előmozdításával erőforrás-hatékonyabb **körforgásos gazdaságot** kell kiépítenünk. Fokoznunk kell arra irányuló erőfeszítéseinket, hogy ösztönözzük a vállalkozások felelősségteljes magatartását, a fogyasztók fenntartható választásait és a különböző forrásokból származó magánfinanszírozást. Létrejöhetne a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv, amelynek középpontjába az erőforrások fenntartható használatát lehetne állítani, különös tekintettel az erőforrás-intenzív és a nagy hatású ágazatokra, hogy Európa fenntartható pályára álljon. Az új cselekvési terv a polgárok biztonságos, egészséges és megfizethető élelmiszerekre vonatkozó elvárásaira is választ adhatna²¹. Egy zéró szennyezést célul tűző ambiciózus stratégia ösztönözné a tisztább alternatívákra és helyettesítőkre irányuló innovációt, és tiszta levegőt, talajt és óceánokat biztosítana a jelen és a jövő nemzedékei számára.

A még meglévő legfontosabb kihívások kezelésével a lehető leginkább ki kell használnunk az **energiaunióban** rejlő lehetőségeket, legyen szó akár az energiabiztonságról, a háztartások és a vállalkozások energiaköltségeiről vagy az éghajlatváltozásra gyakorolt hatásokról. Az EU már létrehozta a tiszta energia legfejlettebb jogalkotási keretét, és most a végrehajtásra kell összpontosítania. Fenn kell tartanunk az energiaellátás diverzifikálására és a nemzeti energiahálózatok összekapcsolására irányuló erőfeszítéseinket, valamint elő kell mozdítanunk a fenntartható energiaforrásokra való átállást és az energiahatékonyságot. Az energiaadóztatás elősegítheti a tiszta energiára való átállást, és hozzájárulhat a fenntartható és társadalmilag igazságos növekedéshez.

Befolyásos Európa

Az egyre több pólusúvá és szétagoltabbá váló világban az EU-nak meg kell erősítenie pozícióját ahhoz, hogy fenn tudja tartani jólétét, biztonságát és értékeit. Ez együttes erőfeszítést igényel: önmagában egyetlen tagállam sem tudja megvalósítani. Csak az EU egésze képes arra, hogy hatással legyen a világ eseményeire, és biztosítsa, hogy az európai polgárok a normák meghatározói és ne csak kényszerű követői legyenek. Az erős globális

²¹ Az élelmiszer-ellátási láncban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló, nemrégiben elfogadott irányelv (a 2019. április 17-i (EU) 2019/633 irányelv) révén az EU konkrét lépéseket tett az uniós mezőgazdasági termelők jövedelmének és ezáltal tevékenységük fenntarthatóságának támogatására.

verseny közepette csak egységes fellépéssel őrizhetjük meg az európai életformát és állhatunk ki értékeink mellett szerte a világban.

Amint ezt a 2016. júniusi globális stratégia kiemelte, Európának vezető szerepet kell vállalnia a nagyvilágban, és ennek jegyében következetesen és határozottan támogatnia kell **az ENSZ köré szerveződő, multilaterális és szabályokon alapuló világrendet**. Az EU-nak elő kell mozdítania az alapértékeinkre, azaz emberi jogokra, a jogállamiságra, a fenntartható fejlődésre, a multilateralizmusra, valamint a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartására épülő globális kormányzást.

Globális érdekeink előmozdítása érdekében határozottabban kell élnünk az EU jelentős gazdasági erejéből adódó lehetőségekkel. A nyitott és tisztességes kereskedelem programja lehetőségeket teremt az európai polgárok és vállalkozások számára, miközben egyenlő versenyfeltételeket biztosít itthon és külföldön egyaránt. Prioritásként kell kezelnünk a **Kereskedelmi Világszervezeten (WTO) alapuló multilaterális kereskedelmi rendszer** fenntartását, korszerűsítve azt a világkereskedelem új realitásainak kezelése érdekében, továbbá fokoznunk kell az együttműködést a főbb nemzetközi kereskedelmi partnerekkel.

Az EU-nak be kell vetnie gazdasági súlyát annak érdekében, hogy saját intézkedéseinek hatékonyabbá tételével és a harmadik országok egyoldalú szankcióinak területen kívüli hatásaival szembeni védekezést szolgáló eszközeinek megerősítésével javítsa képességeit a szankciók terén. Az **euró nemzetközi szerepének megerősítése** növelné Európa gazdasági és monetáris szuverenitását, mivel csökkentené a nemzetközi kereskedelem költségeit és kockázatát, valamint hozzájárulna a nagyobb pénzügyi stabilitáshoz.

Az EU-nak kiemelten kell törekednie arra is, hogy a jogok és a kötelességek világos egyensúlyának megteremtésével szilárd kapcsolatokat építsen ki közeli szomszédjaival. Ez azt is jelenti, hogy olyan **hiteles bővítési politikával kell támogatnia a nyugat-balkáni országok átalakulását**, amelyben az EU betartja vállalásait. **Keleti és déli szomszédjaink** stabilitását is elő kell segítenünk, közös kihívásaink kezelése mellett. Az EU-nak meg kell erősítenie Afrikával fenntartott kapcsolatait, hogy a két kontinens gazdasági és politikai szinten közelebb kerüljön egymáshoz, és fel tudjunk lépni a közös érdekek és kihívások terén. A 2018 szeptemberében létrejött, **fenntartható beruházásokra és munkahelyekre irányuló Afrika–Európa szövetséget** teljes körűen meg kell valósítani annak érdekében, hogy új lehetőségeket teremtsünk a fokozott kereskedelem és a célzott – többek között az oktatásra és a releváns készségekre irányuló – beruházások révén, és így egy olyan erős partnerséget építsünk ki, amely a szabályokon és értékeken alapú nemzetközi rendet erősíti.

II. rész: Európa egyedülálló kommunikációs kihívása: hogyan lehet hatékonyan kommunikálni egy egész kontinensen a növekvő szétagoltság és félretájékoztatás idején

Az egyre inkább polarizált és volatilis világban Európa az egységünkben és közös értékeinkben fogja megtalálni az erőt, hogy megfeleljen az előtte álló kihívásoknak. Csak együtt tudunk hatékony választ adni a polgárok védelmet és biztonságot nyújtó Unióval szembeni elvárásaira. Ez azonban önmagában nem elegendő. Ahhoz, hogy Európa prosperálhasson, azok aktív és folyamatos részvételével kell épülnie, akikért épül. Ehhez állandó, őszinte és átlátható kommunikációra van szükség arról, hogy mi az EU, mit csinál, milyen értékeket képvisel, és hogyan hozza meg döntéseit.

Az EU-ról szóló kommunikáció az uniós intézmények és a tagállamok közös felelőssége minden – vagyis nemzeti, regionális és helyi – szinten. Nem lehet lényegtelennek tekinteni, és nem lehet másodlagosként kezelni. A lényege az, hogy lehetővé kell tenni a polgárok számára, hogy tájékozott döntéseket hozzanak, és teljes mértékben részt vegyenek az európai demokráciában. Ezért kell az Európáról a polgárok által értett nyelveken beszélni. A többnyelvű kommunikáció az EU-t és annak kulturális sokszínűségét fémjelzi.

Amikor az európaiak 2019. május 23–26. között az urnák elé járulnak, lehetőséget kell kapniuk arra, hogy bizonyítékokra és tényekre támaszkodjanak, amellet, hogy a politikai kiáltványok alapján tájékozódjanak. A mai egyre széttagoltabb és egyre inkább polarizált média- és információs környezetben, ahol a közösségi média egyre jelentősebb szerepet játszik, ez nem mindig egyszerű. A digitális korban könnyebb információhoz jutni és azt előállítani, mint valaha. Ezáltal hatalmas lehetőség nyílik a vita Unión belüli kiszélesítésére és elmélyítésére. Ugyanakkor kockázatokkal is jár, és emiatt még inkább szükség van arra, hogy a vita megbízható és pontos információkon alapuljon. Az uniós intézményeknek és a tagállamoknak egyesíteniük kell erőiket annak érdekében, hogy ez biztosan így történjen.

Megbízásának ideje alatt az uniós intézmények – és különösen a Juncker elnök által vezetett Bizottság – arra törekedtek, hogy politikaibb és egyben stratégiaibb módon kommunikáljanak. Ebben a szakaszban az e törekvés megvalósítása során szerzett tapasztalatok egy részét foglaltuk össze.

II.1 Az EU-ról szóló kommunikáció közös felelősség

Az Európai Unió elsősorban az emberek és az értékek uniója – a demokrácia egyedülálló rendszere, amely kiegészíti és kölcsönhatásban van a tagállamok nemzeti, regionális és helyi demokratikus rendszereivel, valamint közvetlenül együttműködik a polgárokkal és a civil társadalommal. Mindazok, akiknek fontos Európa jövője, szerepet kell vállaljanak annak közérthetővé tételében, hogy mit is jelent ezen Unió részének lenni, és annak ismertetésében, hogy mik az egyes szakpolitikák és választási lehetőségek előnyei vagy következményei.

Összintébben el kell ismerni továbbá a **politikában és a döntéshozatalban részt vevő valamennyi fél közös felelősségét** a polgárokkal folytatott, az EU-ról szóló kommunikáció során. Itt az ideje, hogy továbblépünk azon a tendencián, hogy nemzetiesítjük a sikereket és európaizáljuk a kudarokat, ehelyett jobban el kell magyaráznunk közös döntéseinket és szakpolitikáinkat. Egyetlen rendszer sem képes fennmaradni, ha a leghangosabb bírálói azok, akik közösen felelősek a tervezéséért. A nacionalista-populista narratíva hamis dichotómián alapul, amikor szembeállítja egymással azt, ami nemzeti és azt, ami európai. Az uniós intézményeknek és a tagállamoknak egy erőteljes közös ellennarratívával kell előállniuk, amely megmagyarázza az EU alapvető szerepét és előnyeit.

Ahhoz, hogy a polgárok bízzanak Európában, foglalkozni kell jogos aggodalmaikkal és elvárásaikkal. Az európaiak gyakran úgy érzik, nem kapnak kellő tájékoztatást az EU munkájáról²². Ahhoz, hogy ez megváltozzon, kommunikációnknak el kell magyaráznia, hogy az EU milyen hatással van az emberek életére, és elő kell segítenie az EU működésének és a felelősségi körébe tartozó kérdéseknek a jobb megértését.

²² Standard Eurobarométer – 88. kiadás, 2017. november.

- ✓ A kommunikációt a kezdetektől fogva integrálni kell a politikaformálási folyamatba – nem mellékes tevékenységként vagy a politikák „kozmetikázásának” módjaként.
- ✓ A kommunikációnak **kétirányú párbeszéd**ként kell működnie – először **meg kell hallgatni** a másikat, és utána **reagálni** kell rá.
- ✓ **Tényszerűnek** kell lennie, **ugyanakkor az érzelmekre is kell hatnia**, adatokon kell alapulnia, **igazodnia kell a célközönséghez, érthetően kell megfogalmazódnia**.
- ✓ A kommunikációnak közös értékeinkből kell kiindulnia, majd arra kell koncentrálnia, hogy az **uniós politikák konkrét eredményei mit jelentenek az emberek számára lakóhelyükön**, valamint támogatnia kell a **közösségépítést**²³.
- ✓ **A jó politikaalkotásnak jó minőségű, többnyelvű kommunikációra van szüksége, hogy az emberek megértsék, és azonosuljanak vele.**

A tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége az Unió sarokköve, és az is kell, hogy maradjon, az Alapjogi Charta 11. cikkének megfelelően. A hagyományos média – többek között a brüsszeli sajtószolgálatok, de a regionális és helyi média is – kulcsfontosságú partner az Unió tevékenységeiről folytatott kommunikáció terén. A Bizottság naponta délben tartott sajtótájékoztatója a világ közel 60 országából származó több mint 1 000 akkreditált újságíró és médiamunkás számára teszi lehetővé, hogy kérdéseket tegyenek fel az uniós szakpolitikákkal és döntéshozatallal kapcsolatban. Más sajtótájékoztatók mellett ezek elősegítik, hogy az újságírók az egyes tagállamokban beilleszthessék az uniós témákat a hazai közéleti diskurzusok kereteibe. A közvélemény a közösségi média helyett inkább a hagyományos sajtóban látja az uniós hírek és elemzések független forrását²⁴. Azonban a főleg nemzeti szemüvegen keresztül tált hírekben gyakran háttérbe szorul, másodlagossá válik az a mással nem helyettesíthető nézőpont, amelyet a brüsszeli székhelyű média kínál. A valódi európai fókusszal rendelkező szakújságírók és -média folyamatos támogatása, valamint a vezető nemzeti politikusok által folytatott európaibb politikai vita továbbra is elengedhetetlen a tájékozott párbeszéd és vita céljára szolgáló valódi „európai nyilvánosság” létrejöttéhez.

Az Európáról szóló kommunikáció azonban nem egyetlen intézmény vagy magánszemély feladata. Az uniós intézményeknek az EU-ról szóló kommunikáció során teljes mértékben tisztában kell lenniük azon kötelezettségükkel, hogy 100 %-ban átlátható módon magyarázzák el és indokolják saját munkájukat. Ugyanakkor nem tudják egyedül megvédeni az Uniót, és nem is lehetnek felelősek ezért. Bár a Bizottság különleges szerepet tölt be a Szerződések őreként és az uniós jogszabályok kezdeményezőjeként, azonban nem tud olyan széles körben kommunikálni az állampolgárokkal vagy olyan közről elérni őket, mint a nemzeti vagy a regionális kormányzatok. Az információhiányt sem tudja

²³ Amint azt a 2017. évi, „Az uniós polgárok megszólítása: egy új lehetőség” című jelentésben Luc Van den Brande, Juncker elnök a polgárok megszólításával foglalkozó különtanácsadója ajánlja.

²⁴ 2017-ben nőtt a közvélemény bizalma a hagyományos médiában (sugárzott és sajtó), miközben csökkent az internetben és a közösségi hálózatokban. A hagyományos média a legmegbízhatóbbnak tekintett hírforrás: rádió (70 %), televízió (66 %), nyomtatott újságok és hírmagazinok (63 %). Ugyanakkor a felhasználók kevesebb mint fele (47 %) bíz az online újságokban és magazinokban, valamint alacsonyabb arányban bíznak meg a videótárhely-honlapokban és a podcastokban (27 %), továbbá az online közösségi hálózatokban és üzenetküldő alkalmazásokban (26 %) – 464. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés, 2018. február.

ellensúlyozni. Ezért kulcsfontosságú a többi uniós intézmény és a tagállamok minden szinten történő erőteljes bekapcsolódása az uniós szakpolitikákkal kapcsolatos kommunikációba.

A Szerződésekben foglaltaknak megfelelően az uniós döntéseket a lehető legnyilvánosabban és a polgárokhoz lehető legközelebb eső szinten kell meghozni²⁵. Bár jelentős előrelépések történtek, a politikai folyamatok kimenetelével kapcsolatos közös felelősségvállalás fokozása érdekében elengedhetetlen az elszámoltathatóság és egyértelműség további növelése. Ez segítene abban is, hogy elkerüljük a „tartós válság” mítoszát és azt a tendenciát, hogy elsősorban a nézetkülönbségek kerülnek a kommunikáció középpontjába. Az uniós szakpolitikákkal kapcsolatos, a vezetők, kormányok, intézmények és hétköznapi emberek közötti eszmecsere és vita nem a konfliktus, hanem az egészséges és élénk demokratikus szerepvállalás jele. **A kiegyensúlyozott és fenntartható kompromisszumokra vonatkozó folyamatos igény szerves része a kormányzás azon formájának, amelyet az európaiak maguk választottak.** Fontos, hogy ezt a döntéshozatalban részt vevő valamennyi személy hangsúlyozza.

Számos olyan sikeres példa van, amely azt mutatja, hogy az uniós intézmények és a tagállamok képesek egységesen kommunikálni a globális szinten. 2015-ben például a fejlesztés európai évével kapcsolatos kommunikáció, mely hangsúlyozta, hogy az Unió elkötelezett az ENSZ fenntartható fejlesztési céljai mellett, közös platformon hozta össze az összes uniós intézményt, valamint a nem kormányzati fejlesztési szervezetek közösségét. Az EU stratégiai érdekeinek előmozdítása céljából a harmadik országok közönségének elérését és a vele való kommunikációt is tovább kell javítani.

Az EU Japánnal kötött szabadkereskedelmi megállapodása egy másik példa az egységes frontra: a Bizottság, a Tanács és a nemzeti kormányok határozottan kommunikálnak a megállapodás előnyeiről. A Bizottság szándékosan úgy döntött, hogy közzé- és átláthatóvá teszi a tárgyalási meghatalmazásokat és dokumentumokat, építve a korábbi tárgyalásokból levont tanulságokra, amely tárgyalásokat gyakran erősen kritizálták az átláthatóság hiánya miatt.

Hasonlóképpen, az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépéséről szóló bizottsági közleményben az egység egyértelmű és egyszerű üzenetét 27 tagállam ismételte meg, a kilépési tárgyalások példátlan mértékű nyitottsága és átláthatósága mellett. A brexittel kapcsolatos kommunikációnak egy külön erre a célra létrehozott bizottsági munkacsoporton keresztül történő kezelése egyben azt is jelentette, hogy nem hagytuk, hogy a brexit eltérítse vagy beszennyezze az Európai Unió pozitív menetrendjét.

²⁵ Az Európai Unióról szóló szerződés 1. cikke.

Átláthatóság a brexit-tárgyalások során

A csúcstalálkozók és a harmadik országokkal való magas szintű találkozók egyértelműen lehetőséget kínálnak az uniós intézmények és a tagállamok számára arra, hogy az Uniót mint a hazai és külföldi pozitív változások motorját mutassák be. A más szakpolitikai területekhez kapcsolódó tárgyalási dokumentumok közzététele révén megvalósuló átláthatóság támogatja ezt a megközelítést. Ezt mutatta, hogy az EU döntő szerepet játszott abban, hogy 2015 decemberében Párizsban sikerült tető alá hozni az éghajlatváltozással kapcsolatos megállapodást. Az átlátható megközelítés hozzájárult a tagállamok közötti egységhez, valamint a polgárok folyamatos tájékoztatásához és teljes körű bevonásához.

A számos ilyen jellegű példa a közös és összehangolt kommunikáció értékét mutatja. Tanulságosak azonban azok az esetek is, amikor a kommunikációnk nem felelt meg a követelményeknek. Az EU kommunikációs erőfeszítéseit gyakran akadályozza a túlzott hangzatosság és az alulteljesítés. Ez akkor a legszembetűnőbb, ha megnézzük például, hogy az EU vezetői hány alkalommal tettek ígéretet az Európai Tanács következtetéseiben a digitális egységes piac vagy a bankunió kiteljesítésére. Ugyanakkor az EU gyakran esik a túlteljesítés és a halkszavúság hibájába is. A migrációval kapcsolatos kommunikáció sokatmondó példa erre. Noha az „európai migrációs válság” kifejezés továbbra is kiemelt helyet foglal a nyilvános és politikai közbeszédben, a valóság az, hogy az EU-ba érkezők száma visszaállt a válság előtti szintre.

Az EU intézményi kommunikációját gyakran akadályozza, hogy nem tud versenyezni a befolyásos nemzeti véleményformálókkal vagy online platformokkal. Az uniós szerzői jogi szabályozás reformja során az uniós intézmények az Európai Parlamentben tartott döntő szavazás előtti hetekben a javasolt reformot ellenző erőteljes lobbizás és kommunikációs kampányokkal szembesültek. Az, hogy az EU részéről hiányzott az ugyanilyen erőteljes válasz, azzal járt, hogy a reform szándékai és okai nem voltak eléggé ismertek a nyilvánosság számára, még akkor sem, ha a reformot végül az Európai Parlament egyértelmű többséggel jóváhagyta.

Az ilyen tendenciák ellensúlyozásához és e hiányosságok kezeléséhez a nemzeti szint részéről több közös kommunikációra van szükség. Az uniós vezetőknek különösen a belföldi közönség megszólítása során kell jobban összehangolniuk a tárgyalások és a csúcstalálkozók eredményeiről szóló kommunikációjukat.

Számos további lehetőség kínálkozik a közös kommunikációra, amelyet az uniós intézményeknek és a tagállamoknak meg kell ragadniuk a teljes döntéshozatali ciklus során.

Ezek a példák mind arra mutatnak rá, hogy az Európai Unióval kapcsolatos kommunikációs erőfeszítéseket jobban kell koordinálni európai, nemzeti, helyi és regionális szinten. A kommunikáció terén fejlett az uniós intézmények közötti együttműködés, különösen a Bizottság és az Európai Parlament között. Egy 2017 decemberében aláírt közös nyilatkozatban a két intézmény kommunikációs főosztályai megállapodtak abban, hogy az európai választásokat megelőző időszakban együtt fognak működni, és megosztják a forrásokat, mindenekelőtt a www.thistimeimvoting.eu_campaign kampány révén. Mindezt abban a felismerésben teszik, hogy közösen felelősek azért, hogy **mozgósítsák a polgárokat és lehetővé tegyék számukra, hogy tájékozott döntéseket hozzanak Európa jövőjéről.**

Ez a pragmatikus megközelítés egy új együttműködési kultúrát teremtett meg, amely az EU által a polgárok számára biztosított előnyök népszerűsítése érdekében – az uniós „márkajelzés” égisze alatt – felülemelkedett az intézmények közötti rivalizáláson. Hasonlóképpen, az uniós intézmények a Római Szerződés 60. évfordulója alkalmából készült összes vizuális kommunikációja az EU-s, nem pedig intézményi márkára épült.

A küszöbön álló választásokon túl a Parlamentnek és a Bizottságnak fokoznia kell az együttműködést a Parlament összekötő hivatalai és a Bizottság tagállami képviselői között. Elő kell segíteniük a további szinergiákat a folyamatban lévő kommunikáció során, és ötvözniük kell tájékoztatási tevékenységeiket. Be kell vonni a nem kormányzati szervezeteket, a szociális partnereket, a Europe Direct információs központokat, más hálózatokat és a tudományos köröket is. A bizottsági képviselők és a Parlament összekötő irodái az egész Unióban a korábbinál sokkal erősebb uniós jelenlétet és „márkaképviselőt” tesznek lehetővé az „**Európa Házak**” közös terei, valamint az „**Europe Experience**” létesítmények révén, amelyek már több tagállamban létrejöttek és működnek. Például már több mint 70 000 ember látogatta meg a közelmúltban megnyílt „Europe Experience”-ot Helsinkiben.

A Europe Direct ügyfélszolgálati központ

Egységes európai telefonszám a polgárok uniós kérdéseire. A kapcsolattartó központ az EU 24 hivatalos nyelvén bármelyikén telefonon/e-mailben válaszol. Europe Direct ügyfélszolgálati központok számokban

- ✓ **109 000** kérdés 2018-ban
- ✓ **27 000** kérdés 2019 januárja és márciusa között
- ✓ **85%** elégedett ügyfél
Az EU-ból ingyenesen hívható szám:
+ 800 6 7 8 9 10 11.
Az interneten: https://europa.eu/european-union/contact_hu Tájékoztató

A Europe Direct hálózatot mintegy

- ✓ **440**, valamennyi tagállamban megtalálható Europe Direct információs központ alkotja, valamint
- ✓ **330** Európai Dokumentációs Központ meglehetősen egységes módon fedi le a kis- és nagyvárosokat, vidéki területeket és a legkülső régiókat a 28 tagállamban.

II.2. Állandó párbeszéd a polgárokkal

A polgárok folyamatos bevonása elengedhetetlen az európai identitás és demokrácia megerősítéséhez, valamint az európai projekttel való nagyobb mértékű azonosuláshoz. A biztosokat a Bizottság aktívan ösztönözte arra, hogy Unió-szerte párbeszédet folytassanak a polgárokkal.

Civil párbeszéd számokban

(beleértve a Facebookon folyó 25 élő civil párbeszédet)

1572 párbeszéd **583** városban

2015

53

2016

73

2017

317

2018

847

2019

282

(2019. április 30-ig).

A polgárok bevonása csak akkor fog működni, ha kétirányúvá válik. Ezek a párbeszédok lehetőséget kínálnak a Bizottság politikai napirendjének ismertetésére és – ami még fontosabb – a polgárok ötleteinek és elvárásainak meghallgatására. A képviseletek kulcsfontosságú szerepet játszanak – mint a Bizottság helyi „szemei, fülei és hangja” – annak biztosításában, hogy e párbeszédok illeszkedjenek a nemzeti és a helyi kontextushoz.

Az Európai Bizottság 2017. márciusi, Európa jövőjéről szóló fehér könyve új lendületet adott e folyamatnak. Az elmúlt öt évben több százezer ember vett részt mintegy 1 600 civil párbeszédben és polgárokkal folytatott konzultációban, amelyeket Európa szerte a Bizottság szervezett, vagy amelyeket a Bizottság közreműködésével szerveztek meg. 2015 januárja óta az Európai Parlament, a nemzeti kormányok és a regionális kormányzatok több száz tagja, valamint a

Bizottság mind a 28 tagja részt vett civil párbeszédekben és a polgárokkal folytatott konzultációiban. A Régiók Bizottsága a „Gondolkodjunk Európáról!” elnevezésű folyamat részeként a régiókban tűzte napirendre az Európáról folyó vitát, a Gazdasági és Szociális Bizottság pedig a civil társadalmat is bevonta az Európa jövőjéről folytatott párbeszédbe. Az új interakciós formának Franciaország elnöke, Emmanuel Macron kifejezett támogatást nyújtott, ami jelentősen növelte annak ismertségét.

A Bizottság 2019. április 30-án közzétett, a civil párbeszédéről és a polgárokkal folytatott konzultációról szóló jelentése megerősíti, hogy a legtöbb polgár véleménye szerint Európa nélkülözhetetlen a globális kihívások kezeléséhez, de elvárják, hogy váljon hatékonyabbá és átláthatóbbá²⁶.

²⁶ Európai Bizottság, „Civil párbeszéd és polgárokkal folytatott konzultációk, főbb következtetések”, 2019.4.30., (https://ec.europa.eu/commission/progress-reports-citizens-dialogues-and-consultations_hu)

A polgárok EU-val szembeni legfontosabb elvárásai a következők:

- **Védelmet nyújtó Európa:** A polgárok azt várják az EU-tól, hogy hallgassa meg aggodalmaikat, és hozzon intézkedéseket a biztonság, az egészség és a védelem előmozdítása érdekében. Elvárják a szociális jogok megőrzését, és azt, hogy megvédjék őket a bűnözéstől.
- **A migráció kezelése:** A polgárok elvárják, hogy az európai migrációs politikák megakadályozzák az emberi életek odaveszését, ám azt is, hogy szűnjön meg az irreguláris migráció.
- **Dinamikus gazdaság:** A polgárok lépéseket várnak a jövőbeli gazdasági válságok elkerülése érdekében. Elvárják az EU-tól, hogy jólétet teremtsen, biztosítsa a gazdasági növekedést, szabályozza a technológiai ágazatot, és eközben őrizze meg világszintű versenyképességét. Azt szeretnék, ha az Unió előnyben részesítené a kutatási innovációt és a beruházásokat, különös tekintettel a körforgásos gazdaságra és a digitális gazdaságra.
- **Éghajlatváltozás elleni küzdelem és a környezetvédelem:** A polgárok elvárják, hogy az EU vállaljon globális vezető szerepet az éghajlat-politika és a környezetvédelem terén.
- **Értékek Európája** — ideértve a demokráciát, az átláthatóságot és a jogállamiságot: A polgárok több információt és szélesebb körű beleszólási lehetőségeket várnak az uniós döntéshozatallal kapcsolatban. Azt várják az EU-tól, hogy tartsa tiszteletben saját értékeit, ideértve a nemek közötti egyenlőségre és a megkülönböztetésmentességre vonatkozó alapelveket is.
- **Lehetőségek fiatalok számára:** A polgárok azt várják Európától, hogy teremtsen jobb esélyeket a fiatalok számára – többek között a fiatalok munkanélküliségének kezelése és az oktatásba való befektetés révén.
- **Európa globális szerepének erősítése** A polgárok elvárják, hogy Európa alapelvei által vezérelt erős szereplővé váljon a globális szinten.

A párbeszéd, a konzultáció és a vita ezen folyamata során a Bizottság figyelembe vette a polgárok elvárásait és azok szerint cselekedett. Az uniós intézmények például 2017 novemberében kihírdették a **szociális jogok európai pillérét**, válaszul a szociális Európa iránti széles körű igényre. 2018 januárjában elfogadták a **műanyagokkal kapcsolatos első páneurópai stratégiát**, válaszul arra, hogy a közvélemény jelentős része támogatja a körforgásos gazdaságra való átállást.

Az EU arra is törekedett, hogy felhívja a figyelmet az uniós szakpolitikák kézzelfogható hatásaira. Ennek szellemében kezdte meg működését az **Európai Határ- és Parti Órség** 2016. október 6-án egy bulgáriai határátkelőhelyen, ami jól látható üzenet volt ezen régió lakossága számára, amelynek életét jelentős mértékben érintette a globális migrációs kihívás. Ugyanakkor sokat kell még tenni annak érdekében, hogy a polgárok jobban magukénak érezzék az európai projektet. Ebben a szellemben fenn kell tartani a civil párbeszéd és a

polgári konzultációk lendületét az új Európai Parlament megválasztásakor és a következő Bizottság hivatalba lépésekor.

Az EU vezetői a közelmúltban fontos lépéseket tettek ebben az irányban. Az Európai Tanács 2018. december 1-jei következtetéseiben első alkalommal üdvözölte a civil párbeszéd és a polgári konzultációk megtartását. Az uniós vezetők megfogalmazásában: „amelyekhez hasonló, az európai polgárok megszólítását lehetővé tevő eseményre ez idáig még nem került

Európa portál:
Világszinten első a
társadalom/kormányzati honlapok
kategóriájában

A második helyen áll a
weboldalak forgalma
tekintetében a bejegyzett
3 700 000 „eu” tartomány közül

2018-ban **több mint 300
millió** látogatás több mint
200 millió egyéni
felhasználó részéről

Az EU **24 hivatalos nyelvén**
<https://europa.eu/>

sor, és amelyek inspirációval szolgálhatnak a további konzultációkhoz és párbeszédhez”²⁷. A következtetések mellett közvetlen kapcsolatot vontak a polgárokkal való kapcsolattartás és az Európai Unió következő stratégiai menetrendje között, amelyet az EU-27-ek vezetői a nagyszabású informális ülésén fognak előkészíteni.

E párbeszéd és konzultációk eredményét nyíltan kommunikálni kell, és vissza kell táplálni a politikai döntéshozatali folyamatba. Ez azt jelenti, hogy közzé kell tenni az egyes párbeszédéből származó főbb eredményeket, rendszeresen össze kell gyűjteni és elemezni kell a tendenciákat, és biztosítani kell, hogy azokat figyelembe vegyék a szakpolitikák kialakítása során.

Ugyanilyen fontos az online kommunikációban rejlő hatalmas potenciált felhasználni a polgárokkal való napi szintű kapcsolattartásra. Ezt a közösségi média és más online csatornák,

valamint az Unió által működtetett Európa portál révén kell megtenni, amelyet 2018-ban több mint 200 millióan látogattak meg.

Lehetséges mindamellett meghaladni az elmúlt években elért olyan eredményeket, mint amilyen például az Európa portálon elérhető „Ossza meg velünk véleményét!” oldal, ahol a polgárok és az érdekelt felek közvetlenül közölhetik aggályaikat és gondolataikat a politikai döntéshozókkal. Ezeket a mechanizmusokat szélesebb körben kell népszerűsíteni.

Ezen erőfeszítések támogatása érdekében alapvető fontosságú ösztönözni és támogatni a EU történelmének, működésének és hatáskörének szélesebb körű megismertetését, többek között a tantervek révén. Az oktatás és a tanulás alapvető szerepet játszik az Unió és a tagállamok szerepével és hatásköreivel kapcsolatos ismeretek terjesztésében és népszerűsítésében. A tagállamok hatásköreinek tiszteletben tartása mellett az EU-nak arra kell törekednie, hogy partnerségeket építsen ki nemzeti és regionális szintű oktatási intézményekkel annak érdekében, hogy **az európai állampolgári ismeretek oktatása részévé váljon a formális tanulásnak**. Az Európáról és közös történelmükről való tanulás révén az uniós értékek és az alapvető jogok jobb megértése is elősegíthető.

II.3. Egységes üzenet az intézményi kommunikáció révén

²⁷ Az Európai Tanács következtetései, 2018. december 13–14., 15. pont.

Az elmúlt öt év során az uniós intézmények – és különösen a Bizottság – azon dolgoztak, hogy saját kommunikációjukban lebontsák a falakat. Ahhoz, hogy a polgárok érzékelhessék, hogy az EU milyen pozitív hatást gyakorol az életükre, egyértelműen és koherensen kell kommunikálni a számukra, hogy az EU mit képvisel, valamint azt, hogy milyen előnyökkel járnak számukra az uniós politikák és fellépések. Az egyes politikákról és programokról szóló, szétforgácsolt kommunikáció helyett az egységes megközelítés lehetővé teszi az emberek számára, hogy világosabban lássák a politikák relevanciáját. A Bizottság intézményi kommunikációs stratégiájának célja, hogy tájékoztassa a polgárokat az uniós értékekről és fellépésekről, kihívásokról és lehetőségekről, valamint arról, hogy ezek hogyan kezelhetők együtt.

Érzelmekre ható kommunikáció a közösségi médiában, erőteljes vizuális elemekkel

A Bizottság elsősorban azokra a stratégiai területekre összpontosított, amelyeken az EU előnyöket nyújthat. Juncker elnök 2014. július 10-i politikai prioritásaihoz társult egy kötelezettségvállalás, miszerint a célkitűzéseket világos és következetes alapüzenetek segítségével kell megmagyarázni. Az ezt szem előtt tartó, az EU értékeit előtérbe helyező és erős érzelmi hatást kiváltó intézményi tájékoztatási kampányok segítenek abban, hogy ezek az átfogó üzenetek célba érjenek.

Ez a megközelítés egy világos, koherens narratíván alapul, amely történetbe ágyazva mutatja be az előnyöket a polgároknak. A történetmesélés a polgárok megnyerésének és bevonásának erőteljes eszköze. Az olyan szakpolitikákat vagy politikai

prioritásokat, amelyeket nem magyaráznak el közérthetően, nem támogatnak meg példákkal és érzelmekkel, a polgárok kisebb valószínűséggel teszik magukévá. Az Unió üzeneteinek hangsúlyos, az érzelmekre ható tálalása hatékonyabb eszköze a kommunikációnak, mint a pusztán tényyszerű, érveken alapuló magyarázat. Ez összhangban van az EU jellegével, ami az értékek, és nem csupán a gazdaságok uniója.

E megközelítés keretében az egyes politikák tekintetében továbbra is testre szabott kommunikációt folytatnak az érdekelt felekkel egy átfogóbb, pozitív narratíván belül. **Az intézményi kommunikáció ugyanakkor biztosítja, hogy a polgárok és az érdekelt felek saját nyelvükön világos és egyértelmű üzeneteket kapjanak**, ami alkalmazkodik életkorukhoz, kultúrájukhoz és háttérükhöz, és fokozottan használ infógrafikákat, vizuális narratívákat és történetvezérelt videókat. Az egyszerűsített megközelítés lehetővé tette a Bizottság számára, hogy európai intézményi stílust dolgozzon ki.

Részvétel és kapcsolattartás a közösségi médiában

@EU_Commission
több mint **1 millió** követő

Európai Bizottság
Több mint **580 000**
követő

Európai Bizottság
közel **923 000** rajongó

EUTube
közel **83 000** feliratkozó

europeancommission - több
mint **240 000** követő

Az intézményi kommunikáció kézzelfogható hatással járt és költséghatékonyak bizonyult, finanszírozása pedig kizárólag a már létező eszközökből történt. A források összevonása révén a Bizottság képes volt jobban **kapcsolatba lépni a polgárokkal, javítani az uniós értékek, politikai prioritások és politikák megértését, és arra ösztönözni az embereket, hogy aktívan részt vegyenek az EU formálásában.** Az értékelés és a visszajelzések megerősítik e megközelítés hatékonyságát, eredményességét, relevanciáját és koherenciáját. A beruházások ösztönzésére szánt uniós alapok teljes körére kiterjedő #InvestEU kampány legutóbbi értékelése azt mutatja, hogy a kampány mindössze egy év alatt potenciálisan 240 millió kapcsolatot ért el, 4–5 százalékponttal növelve az uniós finanszírozás uniós régiókra gyakorolt hatásának pozitív megítélését²⁸.

A polgárok fő aggályaira válaszul a Bizottság kidolgozott egy, mandátumának tíz politikai prioritására épülő narratívát. Három kiegészítő intézményi kampány innovatív és kreatív módon mutatta be ezeket az üzeneteket annak érdekében, hogy Európa-szerte párbeszéd induljon arról a hatásról, amelyet az EU gyakorol a polgárok mindennapi életére.

A kampány témáit körültekintően választották ki, fokozottan használva a közösségi médiát, az audiovizuális kommunikációt és a digitális eszközöket:

Az InvestEU 100 valódi történeten keresztül mutatta be, hogy az uniós beruházások hogyan teremtenek munkahelyeket, változtatnak meg életeteket, és élénkítenek fel Európa-szerte közösségeket;

Egy sor rövid filmen és olyan fiatalok történeteinek keresztül, akiknek életére az EU hatást gyakorolt, az EUandME arra buzdítja a fiatal európaiakat, hogy kezdjenek párbeszédet az uniós értékekről és eredményekről; valamint

²⁸ Zárójelentés a tanulmányról: Monitoring the performance of EC communication activities for the Investment plan for Europe (Az európai beruházási tervvel kapcsolatos európai bizottsági kommunikációs tevékenységek teljesítményének nyomon követése), Technopolis Group, 2018. november.

Az EUprotects elmagyarázza, hogy a „hétköznapi hősök” Európa-szerte hogyan működnek együtt az emberek biztonságának és védelmének elősegítésében, bemutatva az EU olyan globális kihívásokkal kapcsolatos fellépését, amelyekkel nemzeti szinten nem lehet foglalkozni.

A Bizottság emellett **több vidéki területet érintő kísérleti intézményi tájékoztatási kampányt** szervez, amelynek célja, hogy elmagyarázza a nehezebben elérhető közösségekben élők számára az uniós együttműködés értékét. A kampány 18 hónapig fog tartani, kezdve a vidéki szereplőkkel 2019 márciusában és a fókuszcsoporthoz tartott találkozókkal, melyek célja egyes országokra bontottan a kulcsfontosságú témák és üzenetek megfogalmazása a helyzetre szabott kommunikációs tevékenységek megkezdése előtt. A Bizottság az **Afrikával folytatott uniós együttműködésről** is kampányt indít, az egyes konkrét projektekre és programokra irányuló kommunikációs erőfeszítésekkel párhuzamosan.

Az EU-s zászló alatt futó **intézményi tájékoztatási kampányok minden szinten elősegítik az EU kommunikátorai közötti együttműködést**. A Bizottság tematikus főosztályai szakértői ismereteket és információkat szolgáltatnak a kampányokhoz, míg a kutatások és a fókuszcsoporthoz segítenek annak biztosításában, hogy a megfelelő üzenetek a megfelelő közönséget célozzák meg, a bizottsági képviselők pedig a tartalmat a helyi igényekhez és érzékenységekhez igazítják.

A mostani Európai Bizottság égisze alatt folytatott intézményi kampányok tapasztalatai megmutatták az érzelmekre ható történetmesélés és a különböző tagállamokra és régiókra szabott üzenetek polgárokra gyakorolt erőteljes hatását. A Bizottság azt javasolta, hogy a 2020 utáni többéves pénzügyi keretben folytassák az intézményi kommunikáció módszerét, több évre vonatkozó kulcsfontosságú kommunikációs üzeneteket és prioritásokat azonosítva. Ezt a modellt az Unió jövőbeli stratégiai célkitűzéseinek támogatása céljára is tovább kell fejleszteni.

A Bizottság felkéri a többi uniós intézményt, hogy saját kommunikációs törekvéseik során támogassák és fogadják el ezt az intézményi kommunikációs megközelítést, elősegítve a közös, tartós és egységes narratívák kialakítását. A tagállamoknak is ki kell dolgozniuk olyan kiegészítő kommunikációs eszközöket, amelyek segítenek, hogy a polgárok jobban megértsék az uniós politikák és azok helyi hatásai közötti kapcsolatot.

II.4 Együttműködés a félretájékoztatás elleni küzdelem terén

A félretájékoztatás elleni küzdelem, valamint a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének védelme alapvető fontosságú az európai demokrácia védelme szempontjából. A digitális technológiák gyors fejlődése nemcsak a polgárok hírfogyasztási módjait változtatta meg, hanem átalakította az egymással való kapcsolattartásuk módjait is. **Az online platformok összekapcsolják a polgárokat, lehetővé teszik számukra, hogy tartalmakat hozzanak létre, és lebontsák a földrajzi és társadalmi akadályokat.** Az online platformok hatékony információs kapukká váltak²⁹, ahol a kapuőröknek pénzügyi érdekük fűződik ahhoz, hogy a felhasználókat személyre szabott információkkal lássák el.

²⁹ A hírek 62 %-át mobil platformokon olvassák – Pew kutatóközpont: <http://www.journalism.org/2012/10/01/future-mobile-news>

Noha egyfelől ez a környezet megkönnyíti a polgárok közötti interakciót és politikai nézeteik kifejtését, hozzájárulva ezzel a demokratikus társadalmak egészséges működéséhez, ugyanakkor lehetővé teszi a demokratikus folyamatok megzavarására törekvő káros félretájékoztatás gyors terjedését. Bizonyítékok vannak arra, hogy a külföldi szereplők egyre gyakrabban folyamodnak félretájékoztatáshoz a társadalmi viták befolyásolása, a társadalom megosztása és a demokratikus döntéshozatali folyamatokba való beavatkozás céljából.

A Bizottság meghatározása szerint a félretájékoztatás kifejezés „olyan igazolhatóan hamis vagy félrevezető információkra utal,

amelyeket gazdasági haszonszerzés vagy szándékos megtévesztés céljából állítanak elő, hoznak nyilvánosságra és terjesztenek, és amelyek kárt okozhatnak a közérdeknek”³⁰. A félretájékoztatás célja, hogy elvonja a figyelmet és megosztottságot teremtsen, hogy elvesse a kétely magjait a tények eltorzításával és meghamisításával, ezáltal összezavarva az embereket, és meggyengítve az intézményekbe és a kialakult politikai folyamatokba vetett hitüket.

Közös kötelezettségünk, hogy megvédjük a véleménynyilvánítás szabadságának alapértékét, és megvédjük az európai polgárokat a félretájékoztatástól. Ez hármas fellépést tesz szükségessé — **hatékony szakpolitikai intézkedéseket az online tartalmak és szolgáltatók szabályozására, innovatív kommunikációt a félretájékoztatással szembeni ellenálló képesség kialakítása érdekében, valamint a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének folyamatos védelmét.**

Az elmúlt öt évben az EU megerősítette a félretájékoztatás kezelésére irányuló erőfeszítéseit. Az Európai Tanács 2016 márciusi következtetései nyomán létrejött az East StratCom Task Force (a keleti stratégiai kommunikációval foglalkozó munkacsoport) az Európai Külügyi Szolgálaton (EKSZ) belül. A munkacsoport a Bizottsággal és az EU-n kívüli országokban működő uniós küldöttségekkel közösen tájékoztatást nyújt az uniós szakpolitikákról a keleti szomszédos országokban, erősítve a médiakörnyezetet és támogatva a média szabadságát és függetlenségét. Erősíti a félretájékoztatási tevékenységek előrejelzésére, kezelésére és tudatosítására rendelkezésre álló uniós kapacitásokat.

A Bizottság jogalkotási, biztonsági és kommunikációs szempontból is foglalkozott a félretájékoztatással. Az elmúlt évben a Bizottság hangsúlyozta a szabad és tisztességes európai választások biztosításának fontosságát³¹. Arra ösztönözte a vezető platformokat, hogy írjanak alá egy, a félretájékoztatás visszaszorítását célzó magatartási kódexet, és terjesszenek elő egy cselekvési tervet, amely javaslatokat fogalmaz meg a félretájékoztatás jelentette kihívásra adott összehangolt uniós válasza vonatkozóan. A platformoknak most vállalniuk kell a felelősség rájuk eső részét azért, hogy Európában biztosítva legyen szabad és

³⁰ A Bizottság közleménye: Európai megközelítés az online félretájékoztatás kezelésére, COM(2018) 236 final, 2018. április 26.

³¹ A Bizottság közleménye: Szabad és tisztességes európai választások biztosítása, COM (2018) 637 final, 2018.9.12.

elfogulatlan közbeszéd.

A cselekvési terv³² négy területre összpontosít az EU és a tagállamok képességeinek fejlesztése és az együttműködés megerősítése érdekében: 1) a félretájékoztatás hatékonyabb észlelése, elemzése és leleplezése; 2) szorosabb együttműködés és közös reagálás kiépítése egy új riasztási rendszer révén; 3) az online platformok és az ipar bevonása az online platformok, a vezető közösségi hálózatok, a hirdetők és az ipar által aláírt magatartási kódexben foglaltak szerint; valamint 4) európai és nemzeti szintű célzott kampányok és a médiaműveltséget támogató célzott programok révén a polgárok tudatosságának és szerepvállalásának növelése.

A félretájékoztatás elleni küzdelemhez létfontosságú, hogy folyamatosan olyan tényeken alapuló üzeneteket küldjünk, amelyek segítségével a polgárok meg tudják különböztetni a valóságot a kitalációtól.

A Bizottság a félretájékoztatásra közvetlenül a Szóvivői Szolgálaton, a Bizottság tagállamokban működő képviselőin és a közösségi médián keresztül ad választ a félretájékoztatás elleni hálózat – egy, a mítoszok elosztatásával foglalkozó bizottsági csoport – szakértelmére, a közösségi médiából származó adatok elemzésére és a viselkedéstudomány meglátásaira támaszkodva. A Bizottság tényszerű és pontos tájékoztatást nyújt politikáiról és politikai prioritásairól, valamint elhárít minden olyan félretájékoztatást, amely az EU tekintetében igyekszik megteveszteni az európai polgárokat.

Az Európai Unió be fogja „tiltani” a rajzceruzákat és a zsírkrétákat: 2017-ben a hírekben tévesen arról számoltak be, hogy az EU betiltja a rajzceruzákat és a zsírkrétákat. A valóságban az EU azt javasolta, hogy a játékokban előforduló, megengedhető ólomtartalom határértékét tudományos bizonyítékok alapján csökkentsék. Az intézkedések biztosítják, hogy a gyermekek biztonságosan, az ólommérgezés veszélye nélkül használhassanak zsírkrétákat.

³² Az Európai Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének közös közleménye: Cselekvési terv a félretájékoztatással szemben; JOIN(2018) 36 final, 2018.12.5.

Az EU betiltja a döner kebabot: A feldolgozott húsokban használt foszfátot tartalmazó konzerválószerkekről szóló 2017. évi európai parlamenti vitát követően elkezdett terjedni az a pletyka, hogy az EU betiltja a kebabot. Az igazság ezzel szemben az, hogy a tudományos kutatás kapcsolatot mutatott ki a foszfát és a szívbetegségek között. A javaslat változtatni kívánt a kebab gyártási folyamatán, de egyáltalán nem célozta a népszerű étel betiltását.

A tagállamokban a bizottsági képviseltek is részt vesznek a mítoszok elosztatásában³³, helyretéve az unióval kapcsolatos legártósabb és legártalánosabb hazugságokat.

A félretájékoztatás gyorsan változó világában az **intézményeknek továbbra is erőfeszítéseket kell tenniük annak érdekében, hogy nagyon gyorsan alkalmazkodni tudjanak nemcsak a változó politikai, hanem a változó technológiai környezethez is.** A „botok”, azaz az algoritmusok alapján ismétlődő feladatokat ellátó online robotok felhasználása a kommunikációban már valósággá vált³⁴. A közeljövőben egyre gyakrabban használnak majd mesterséges intelligenciákat kommunikációs tevékenységek végzésére. Az unió intézményeknek és a tagállamoknak további erőfeszítéseket kell tenniük az új helyzethez való alkalmazkodás és abban való boldogulás érdekében. Az oktatási rendszerek ebben szerepet játszhatnak: a digitális oktatási cselekvési terv ösztönözhetné a mesterséges intelligenciával kapcsolatos szakképzést.

A képviseltek fellépései a mítoszok elosztatása érdekében

Décodeurs de l'Europe – a Bizottság párizsi képviseltekének kezdeményezése

https://ec.europa.eu/france/news/decodeurseurope_fr

Keyboard Warriors – a Bizottság varsói képviseltekének kezdeményezése

<https://www.facebook.com/groups/wojownicyklawiatyry/>

³³ Lásd például a párizsi (<https://decodeursdeurope.eu>), vilniusi (https://ec.europa.eu/lithuania/home_lt) és londoni képviseltek tevékenységét (<https://blogs.ec.europa.eu/ECintheUK/euromyths-a-z-index>).

³⁴ 2017-ben az úgynevezett „botok” (algoritmusokon alapján ismétlődő feladatokat ellátó online robotok) voltak felelősek az összes webes forgalom több mint feléért; és bár az összes internetes forgalom 23 %-át jó robotok generálják, mintegy 29 %-ot az illegitim célokkal rendelkező alkotóknak tudható be. Lásd a svéd polgári védelmi ügynökség jelentését, „Countering Information Influence Activities: The State of the Art”, 2018 (A tájékoztatás befolyásolására irányuló tevékenységekkel szembeni fellépés: a jelenlegi helyzet) <https://rib.msb.se/filer/pdf/28698.pdf>

Az egyre növekvő mennyiségű félretájékoztatás elleni küzdelem érdekében a tagállamoknak és az intézményeknek össze kell fogniuk, ki kell használniuk a meglévő szinergiákat, és össze kell vonniuk az erőforrásokat. A tagállamoknak és az uniós intézményeknek együtt kell gondoskodniuk arról, hogy az új riasztási rendszert teljes mértékben kihasználják. Az információk megosztásán túl **szükség van egy olyan valódi tudásközösségre, amely ért a félretájékoztatás különböző vetületeihez**, és épít a kutatás és a tudományos élet, a tényellenőrzők, az online platformok, a technológiai szakértők és a nemzetközi partnerek meglátásaira. A Bizottság készen áll arra, hogy a félretájékoztatás elleni hálózatának szakértelmét a riasztási rendszerrel összekapcsolva létrehozza a félretájékoztatás elleni küzdelem központját az uniós politikához kapcsolódó tartalmak vonatkozásában.

A Bizottság elő kívánja segíteni egy **európai multidiszciplináris közösség** létrehozását az összes érintett fél – különösen a félretájékoztatás elleni küzdelemben részt vevő **független tényellenőrzők és tudományos kutatók** – közötti együttműködés előmozdítása érdekében. E célból a Bizottság egy félretájékoztatással foglalkozó európai platform létrehozását tervezi. A platform fokozni fogja a tényellenőrzők és a tudományos kutatók közötti együttműködést annak érdekében, hogy biztosítsa az Unió területének teljes lefedettségét, valamint elősegítse az érintett nemzeti szervezetek, többek között a félretájékoztatás elleni nemzeti központok kiépítését és összekapcsolását.

A uniós kommunikáció a polgárok és a demokrácia szolgálatában

5 ajánlás

A romániai Nagyszebenben 2019. május 9-én megrendezett találkozójukon az EU vezetői felkérést kapnak a következőkre:

- 1. Ismerjék el, hogy az Európai Unióval kapcsolatos kommunikáció az uniós tagállamok, a bármilyen szinten elhelyezkedő kormányok és az uniós intézmények közös felelőssége.** Gyakrabban kell közös üzenetekkel az EU-s márkanév alatt kommunikálnunk, elmagyarázva, hogy az emberek számára mivel járnak a döntések és a szakpolitikák, és milyen kézzelfogható eredményeket hoznak. Építenünk kell az Európai Tanács ülésein születő legfontosabb politikai megállapodásokra és döntésekre, és fel kell használnunk a mérföldköveket és a meghatározó eseményeket, hogy rávilágítsunk az európai egységre (például május 9-én az Európa-napon, az uniós bővítések és a Szerződések évfordulóján).
- 2. Fokozzák a polgárokkal való együttműködést és kapcsolattartást az Európai Unió szakpolitikáival és ügyeivel kapcsolatban.** Az uniós intézményeknek és a tagállamoknak fokozniuk kell a polgárokkal az Európai Unióról folytatott állandó párbeszéd támogatását civil párbeszédre és lakossági fórumokra, konzultációkra és szakmai konferenciákra, valamint a digitális és audiovizuális technológiákra támaszkodva. Tájékoztatniuk kell az embereket az EU-ra és politikáira vonatkozó véleményük kifejtésére rendelkezésre álló lehetőségek teljes köréről, és gondoskodniuk kell arról, hogy legyen egy folyamat és legyenek utak a civil párbeszédre és a konzultációk eredményeinek visszacsatolására.
- 3. Biztosítsák, hogy az uniós intézmények a jövőben szorosabban együttműködjenek a közös európai értékekre épülő uniós intézményi kommunikációs kampányok terén,** bemutattva, hogy az Európai Unió mennyi javulást hoz az emberek mindennapi életében. A kampányoknak minden közönséget saját nyelvén, vonzó, részvételre hívó és gondolatébresztő módon kell megszólítaniuk. Teljes mértékben össze kell hangolni őket a következő politikai ciklus stratégiai prioritásaival.
- 4. Egyesítsék erőiket a félretájékoztatás elleni küzdelemben, tényeken alapuló uniós kommunikációt alkalmazva.** Támogassák jobban a független tényellenőrző szolgáltatások nemzeti és európai szintű bővítését, továbbá a médiaműveltség és a mesterséges intelligenciával kapcsolatos készségek fejlesztését. Tegyék intenzívebbé az uniós szintű szociális hálózatokkal és online platformokkal való uniós szintű együttműködést a helyes gyakorlatok előmozdítása érdekében, s eközben védjék meg a média szabadságát és sokszínűségét. Fokozzák az uniós és nemzeti források egyesítésére irányuló erőfeszítéseket a polgárok Európai Unióval kapcsolatos tényszerű, objektív és megbízható információkhoz való jogának biztosítása érdekében.
- 5. Ösztönözzék az Európai Unióval kapcsolatos oktatást és tanulást az oktatás minden szintjén** annak érdekében, hogy megszilárdítsák a tanulók Európai Unióval, annak értékeivel, működésével és tevékenységi köreivel kapcsolatos ismereteit. Az EU-nak partnerségeket kell kiépítenie nemzeti és regionális szintű oktatási intézményekkel annak érdekében, hogy az európai állampolgári ismeretek oktatása részévé váljon a formális tanulásnak. Az Erasmus és az Európai Szolidaritási Testület öregdiákjait be kell vonni ebbe az erőfeszítésbe. Biztosítani kell, hogy az uniós polgárok megismerjék jogukat.

III. rész: Következtetés

Amikor az európaiak 2019. május 23. és 26. között az urnákhoz járulnak, képesnek kell lenniük ezt úgy megtenni, hogy egyaránt tisztában legyenek a jelenleg előttünk álló kihívásokkal és azzal, hogy az EU mit tud tenni értük. Ismerniük kell az Európa jövőjével kapcsolatos alternatív elképzeléseket, amelyeket a folyamatban levő európai parlamenti választási kampány során mutatnak be és vitatnak meg.

Az EU-27 vezetőinek 2019. május 9-i, Nagyszebenben tartott informális találkozója a megfelelő pillanat egységességünk és céltudatosságunk megújítására, tiszteletben tartva a választások során megmutatkozó egészséges nézetkülönbségeket anélkül, hogy azok megkötnének minket. Az „egység a sokféleségben” Uniónk tartós jellemzője. Ettől működik, többek között a megpróbáltatásokkal teli időszakokban is. Ebben a szellemben Nagyszeben lesz a megfelelő hely és idő megmutatni azt, hogy a polgárok aggályait figyelembe vesszük a következő stratégiai menetrendben, valamint reményt és irányt adni Uniónk jövőjének a jelenlegi bizonytalan globális környezetben.

Amikor Európa a jövőbe tekint, bizakodnia kell. Ha Európa nemzetei össze tudnak fogni közös célkitűzések mentén, nincs olyan probléma, amin ne tudnának úrrá lenni. Ha pedig az európai döntéshozók képesek inspirálni, mozgósítani és nagyobb szerephez juttatni a polgárokat, nincs olyan megosztottság, amin ne tudnának túllépni.

Az EU következő stratégiai menetrendje lehetőséget kínál annak bemutatására, hogy képesek vagyunk felülkerekedni a belső különbségeken, közösen kiállni és szembenézni napjaink kihívásaival. A világ nem vár ránk. Itt az ideje, hogy Európa elkezdjen a súlyának megfelelően cselekedni a világban.